

DARBININKAS

Vol. LXXXII, Nr. 14

Balandis - April 4, 1997 Penktadienis-Friday

PERIODICALS

Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Negalutiniais duomenimis, pakartotini Seimo rinkimai įvyko trijose iš keturių apygardų ir visose apygardose pirmąją Lenkų rinkimų akcijos (LRA) kandidatai. Išankstinėmis žiniomis, 56-oje Vilniaus šalininkų rinkimų apygardoje LRA atstovas Jan Senkevič nugalėjo vienintelį priešininką liberalą Algimantą Reičiūną. 57-oje Vilniaus - Trakų apygardoje į antrą turą, greičiausiai, pateko konservatorius Bronislovas Bušma ir LRA atstovas Valdemaras Tomaševskis, 58-oje Trakų apygardoje antrame ture tikriausiai dar turės varžytis centristė Danutė Aleksūnienė ir LRA atstovas Henrikas Jankovskis. Nedalyvavus 40-čiai proc. rinkėjų, rinkimai vėl neįvyko Naujosios Vilnios 10-oje apygardoje.

- Profesorė Liucija Baškauskaitė, didžiąją gyvenimo dalį pragyvenusi išeivijoje, ketina pareikšti pretenzijas į Lietuvos prezidento postą. Seimo kanceliarijai atsiųstame pranešime sakoma, kad L. Baškauskaitė kovo 20 d. kvietė į spaudos konferenciją Seime, kurioje paskelbė apie savo ketinimą dalyvauti Lietuvos prezidento rinkimuose.

- Danijos bendrovės ir naftos gavybą Vakarų Lietuvoje ketina investuoti dar apie 100 mln. litų. Investicijos į naujus naftos gręžinius planuojamos 1998-99 metais. Iki šiol danai į šį verslą investavo 22 mln. litų. Tačiau investicijas stabdo turbūt didžiausias pasaulyje žemės gelminių mokslis, BNS korespondentui kovo 24 d. sakė Danijos valstybinės naftos ir dujų bendrovės "Dansk olie & Naturgas" (DONG) viceprezidentas Søren Gath Hansen. Kovo 21 d. DONG viceprezidentas ir bendros Lietuvos ir Danijos įmonės "Minijos nafta" vadovai susitiko su Europos reikalų ministre Laima Andrikiene. Ministrė pažadėjo išsiaiškinti, ar esama galimybių sumažinti žemės gelminių mokesčius, kuris dabar yra 29%.

- Prezidentas Algirdas Brazauskas kovo 24 d. paskyrė Virgilijų Poderį Vertybinių popierių komisijos pirmininku. V. Poderis į šias pareigas paskirtas kadencijai iki 2001 metų birželio 18 d. vietoje atstautydimosio Antano Šemetos. 36 metų V. Poderis pastaruoju metu dirbo vertybinių popierių komisijos pirmininko pavaduotoju. Vertybinių popierių komisijoje įvairiose pareigose jis dirbo nuo 1992 metų. V. Poderis vedęs, augina 8 metų sūnų. Prezidento dekretas dėl V. Poderio paskyrimo išgalios Seimui priėmus nutarimą dėl A. Šemetos atleidimo iš Vertybinių popierių komisijos pirmininko pareigų.

- Vyriausybė išslaptino kelias dešimtis ankstesniojo LDDP ministrų kabineto nutarimų bei sprendimų, daugiausia susijusių su bankų veikla ir disponavimu finansais. Jų esmė faktiškai buvo žinoma iš visuomenės informavimo priemonių nutarimų. Šiuose viešai neskelbtuose dokumentuose nėra jokių valstybės paslaptį sudarančių žinių, kurios buvo numatytos tuo metu galiojusiose valstybės paslaptį sudarančių žinių sąrašuose.

PREZIDENTO INSTITUCIJOS LIKIMAS

Vytautas Rubavičius

Pastarųjų metų Prezidento ir Seimo santykiai aiškiai parodė, jog Prezidentas iš esmės neturi jokių realių galių, jis vis labiau tampa butaforine, o kartais net juokinga figūra. Keista ir gaudu žiūrėti, kaip po Seimo pirmininko kelionių ir jose padarytų pareiškimų Prezidentas sukviečia žurnalistus ir virpančiu iš nuokaudos balsu aiškina, jog užsienio politikos formavimas esąs jo prerogatyva. Smūgis Prezidento prestižui buvo ir Seimo atmetimas Prezidento dekretas, kitaip tariant, pasiūlymai dėl Generalinio prokuroro skyrimo tvarkos. Šitai buvo padaryta tuo metu, kai Prezidentas lankėsi Graikijoje, kur kalbėjo apie Lietuvos norą būti NATO nare. Šiuo atveju jau buvo ne tik prasilenkta su elementaria politine etika, bet ir sąmoningai nuvertinta pati prezidento institucija. Galima sakyti, jog konservatoriai tiesiog teisia paties Prezidento darbą, dis-

kredituojant svarbią Lietuvos sistemai Prezidento instituciją. Pats Prezidentas nieko nepadarė (gal nemokejo, gal neturėjo galios?), kad imtųsi valdyti Lietuvą ir kad tą valdžią būtų visi žmonės. Bejėgystė išryškėjo nuo pirmųjų prezidentavimo dienų - prisiminkime garsųjį sprogimą Šiauliuose, asmeninį Prezidento įsipareigojimą užkirsti kelią tokiems nusikaltimams ir surasti nusikaltėlius. Po to - tiesiog sprogdinimų ir nusikaltimų lavina. Išvogti bankai, sunaikintas Lietuvos laivynas, korumpuota teisėsauga, įžymusis Maišiagalos memorandumas. Ir sykiu - gana stabili Lietuvos politinė padėtis. Prezidentas nepajėgė pakilti virš partijų ir suburti savą komandą, neturintį nei partinių, nei klanių interesų. Buvo remiamasi senais komunistinės nomenklatūros kadrais, geras, per vieną naktį praturtėjusiais draugais. Institucijos svarbą ir reikšmę įtvirtina ją atstovaujantys žmonės. Prezidentas išlaikė simbolinį šios

institucijos blizgesį, o jos tikrąją negalią parodė pirmieji rinkimus laimėjusių konservatorių žingsniai. Prezidento institucija - reprezentacinė. Dabartinė valdžia gali visiškai nekreipti į ją dėmesio. Tačiau kyla klausimas ar Lietuvai apskritai nereikalingas stiprus prezidentas. Mano galva, lietuviai pačiai prezidento institucijai jaučia didelę simpatiją (kaip, beje, ir dabartiniam Prezidentui jau vien dėl to, kad atitinka etninio lietuvio tipą) ir didžiuliam sutiktų, jog šiomis sąlygomis labai praverstų stiprus prezidentas. Tad šiek tiek keista, jog konservatoriai sąmoningai ardo pagarbos tai institucijai likučius. Tokie jų veiksmai pirmiausia kelia užuojautą dabartiniam Prezidentui, ir netruksiančiuose ateityje prezidento rinkimuose LDDP tuo gali pasinaudoti. Juk dabartinis Prezidentas konservatoriams valdyti visiškai netrukdo, svarbu čia būtų nebeperlenkti lazda, sąmoningai menkinant simbolį, nes simboliai turi galią prisikelti iš numirusių. Yra ir kita šios problemos pusė. Beje, gerokai komplikuotesnė. Galime įsivaizduoti, jog realus kandidatas į Lietuvos prezidentus yra dabartinis Seimo pirmininkas. Ar jis sugebės būti stiprus prezidentas, gavęs tokią nustekentą, pajuoką keliančią instituciją. Juk tapus prezidentu dabartiniam Seimo pirmininkui taip pat praverstų kiek atsiriboti nuo savo partiečių ir suburti nepriklausomą, savarankiškai mąstančią komandą, kurioje nebūtų su nusikaltusio pasaulio išmėybėmis besibičiuliuojančių ar su jais net artimai draugaujančių politikų. Politikoje veikia vienas labai paprastas dėsnis - galių niekas savanoriškai ir geranoriškai neatit-

(nukelta į 2 psl.)



Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas (dešinėje) ir Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis po Seimo posėdžio.

ISTORIJOS KLASTOJIMAS

Dr. Algimantas Kabaila

Neseniai paminėjome 7-tąją sukaktį, kai 1990 metais kovo 11-tą vėl buvo paskelbtas atstatymas Lietuvos nepriklausomybės, vėl pareiškiant pasauliui, kad Lietuva nori būti nepriklausoma valstybe, kaip kad buvo paskelbta 1918 m. vasario 16-tą dieną. Pažymėtina, kad tai nebuvo nepriklausomybės paskelbimas, o atstatymas istorinės Lietuvos valstybės, kuri buvo užgniaužta agresyvių kaimynų. "Atstatymas" ir "paskelbimas" labai dažnai sukeičiami, bet tai nėra tas pats. Skelbdami atstatą nepriklausomą valstybę, mūsų tautos vadovai sąmoningai norėjo pabrėžti, kad tai nėra kažkokia sugalvota naujovė, o tik atkūrimas senos valstybės su garbinga valstybine istorija, su tautiniu pagrindu, t. y. Lietuvos valstybės, kuri yra Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės tęsinys.

Tuo tarpu, kai Lietuvai reikšmingiausias įvykis buvo kovo 11-toji, Europos širdyje, Italijos ir Graikijos pašonėje, vyko kita ir kitokia drama. Albanijoje vyksta visiška suirutė. Apsiginklavę iš kariuomenės pagrobtais ginklais, albanai vienas kitam grasina smurtu. Jei esame kiek atbukinti Afrikos smurto vaizdu, tai smurtas viduryje Europos atrodo grėsmingai. Ir nereikia užmiršti, jog Albanija po antrojo pasaulinio karo nebuvo okupuota. Ji buvo nepriklausoma, bet komunistinė valstybė. Nežiūrint trafaretinių Albanijos komunistų pasigyrimų, kraštas buvo taip nuterio-

tas, kad dabar albanai yra visiškai pasimetę.

Kai kurie mūsų tautiečiai įsitikina, kad tik tai rusiškasis komunizmas buvo Sovietų Sąjungos supuvimo priežastimi, kad Lietuvos komunistai buvo nepriklausomybės siekių bendražygiai. Atseit, lietuviai yra lietuviai, net jeigu jis ir yra komunistas. Pasaulio patirtis rodo ką kita: visur komunistai siekė ir tebesiekia smurtu pagrobti valdžią ir "išvaduoti" liaudį pagal savo dėsni: "visi mes esame lygūs, bet mes lygesni už jus". Siekiant tų komunistinių tikslų, visos priemonės yra geros, nes tikslas pateisina priemones.

Ir nemanykime, kad partijos vardas pakeičia esmę. LDDP niekad neatsisakė savo ideologijos. LDDP perėmė Lietuvos kompartijos turta. LDDP niekad neatsisakė Lietuvos gyventojų už jį ems darytas skriaudas. Norint LDDP įvertinti, nereikia per daug dėmesio kreipti į jų žodžius, bet daugiau įsidėmėti ką jie daro, ką jie norėtų daryti, ir ar jie tebesilaiko principo, kad tikslas pateisina priemones. Man regis, kad taip. Tai galima pailiustruoti pora pavyzdžių.

Štai kovo mėnesio 13-tos dienos "Lietuvos aide", naujai įvestoje "Opozicijos skiltyje", vienas iš LDDP šulų, G. Kirkilas rašo: "Aksiominės politinės tešios tiesos skelbia, kad kairiųjų elektoratas paprastai yra gausesnis negu dešiniųjų, ir tai natūralu. Tačiau realiume gyvenime neretai laimi dešinieji" (citatos pabaiga).

Tik pasvarstykime, ką jis teigia.

Kokios tai stebuklingos "aksiominės politikos teorijos tiesos" neklystamai nurodo, kad daugiau piliečių remia kairiuosius, nors gal per apsirikimą kartais laimi ir dešinieji! Na ir kas čia, jei ne išankstinis nusistatymas, kad kairieji turi teisę valdyti? Išvis man ta marksistinė terminologija skamba kaip ir kitos sovietinės nesamones. "Aksioma" yra, pagal žodžio prasmę, išankstinė prielaida, kurios negalima įrodyti. Aksiomomis remiantis, įrodomos visokios teoremos ir kuriamos matematinio tikslumo teorijos. Bet jos visos neturi praktiškos vertės, jei tos aksiomos, t. y. prielaidos, neatitinka tikrovės. Pagal šį G. Kirkilo straipsnelį, matosi, kad LDDP, taip pat kaip ir nereformuotos komunistų partijos, laikosi nuostatos, kad jų remėjų yra dauguma, nors jie pralošė rinkimus. Neblogi jie demokratai. Jie ir be rinkimų žino, ko rinkėjai nori.

O antrasis pavyzdys randamas kovo 8 d. "Lietuvos aide" išspausdintame Arvydo Saulėno straipsnyje "Nepriklausomybės atkūrimo aktas ir jo klastotės". Cituoju iš to straipsnio:

"Nepriklausomybės atkūrimo aktų kopijos, įvykių fotografijos kabo įremintos Seimo rūmų fojė, kabinetuose. Lankytojai negali nepastebėti, kad įvairiose vietose kabo du skirtingi Nepriklausomybės atkūrimo akto variantai: vienas - autentiška originalo kopija, kitas - padailintas, su pastumdymais parašais ir Prezidento A. Brazauskos parašu apačioje. Nei Seimo archyvuose, nei Signatarų klube niekas negalėjo išdėstyti šių doku-

(nukelta į 3 psl.)

VALDAS ADAMKUS SAKO "TAIP", NEKETINDAMAS PAŽEISTI ĮSTATYMŲ IR NEŽADĖDAMAS STEBUKLŲ

"Kandidatų kėlimo laikas dar neprasidėjo, bet jeigu i kultūros, mokslo ir verslo veikėjų pasirašytą kvietimą man balotiruotis Prezidento rinkimuose reikėtų atsakyti trumpai vienu žodžiu, tas žodis būtų taip!",



Valdas Adamkus

- kovo 18 d. itin gausiai susirinkusiems žurnalistams pareiškė garsus Lietuvos ir užjūrio lietuvių visuomenės veikėjas, aplinkosaugininkas Valdas Adamkus.

"Kandidatuoti Prezidento rinkimuose - mano prigimtinė teisė. Buvau ir esu Lietuvos pilietis, visą gyvenimą dirbau ir dirbu Lietuvos labui. Jaučiuosi toks pat lygiateis pilietis kaip ir visi kiti mano tėvynainiai, kuriems rūpi Tėvynės likimas", - pabrėžė V. Adamkus.

Kovo 14 d. Washingtono V. Adamkus pareiškė apie savo atsisakymą iš Aplinkos apsaugos agentūros vadovo posto, kuriame išbuvo 27 metus. "Nuo gegužės 5 d. būsiu laisvas nuo pareigų", - sakė V. Adamkus. Jis patvirtino, jog jei reikės, prieš tapdamas kandidatu į Prezidentus atsisakys JAV pilietybės, nesvarstydamas, kokios gali būti to socialinės pasekmės jam pačiam, jei nebūtų išrinktas Prezidentu.

Kaip jau buvo rašyta, V. Adamkus ketina kandidatuoti Prezidento rinkimuose, jei tai neprieštarsa Lietuvos įstatymams. Kovo 18 d. tai buvo viena pagrindinių spaudos konferencijos temų. Joje dalyvavusio teisininko, vieno iš iniciatyvinės grupės V. Adamkaus kandidatūrai remti narių Raimondo Šukio įsitikinimu, juridinių kliūčių V. Adamkui įregistruoti kandidatui į Prezidentus nėra, mat pagal 1995 metų gruodžio 12 d. įstatymą dėl asmenų, laikomų nuolat gyvenančiais Lietuvos Respublikoje, tokie yra asmenys, kurie turi apie tai įrašą Lietuvos Respublikos piliečio pase, legalų pajamų šaltinį, taip pat moka mokesčius ar jų nemoka, jei yra nuo jų atleisti. Ar šis įstatymas neprieštaraus Konstitucijai, gali pasakyti tik Konstitucinis teismas.

Konstitucijos reikalavimas kandidatui trejus metus nuolat gyventi Lietuvoje ir yra objektas juridinėms diskusijoms apie tėvynainio V. Adamkaus galimybes kandidatuoti į valstybės vadovus.

"Nesirengiu pažeidinėti Lietuvos įstatymų ir jų juridinį interpretavimą palieku teisininkams", tvirtino V. Adamkus, pridurdamas, jog, jo manymu, "ne gyvenamoji vieta turėtų apspresiti žmogaus pareigą savo kraštui, o jo įsitikinimai, jo darbas ir jo gyvenimas".

Žinoma, yra ir dar viena galimybė užjūrio lietuviui varžytis dėl valstybės vadovo posto - pakoreguoti Konstituciją. Tam laiko dar yra, jei tik būtų parlamentarų noro. Ar kas imsis padėti populiariam Lietuvoje asmeniui ir tuo įsigyti varžovą kelyje į

Prezidento postą? Šis klausimas išlieka retorinis, juolab kad V. Adamkus nepriklauso jokiai partijai ir ketina remtis tiek politiku, tiek visuomenės parama. Jis neslepia simpatizuojančią Centro sąjungai, nes esąs panašų liberalių pažiūrų, bet CS sąrašė

savivaldybių rinkimuose dalyvaujas tik norėdamas paremti šiuos žmones ir paskatinti rinkėjus aktyviau dalyvauti rinkimuose.

V. Adamkus atmetė galimus priekaištus, kad nesuprasiąs valstybės, kurioje tiek metų nebe gyvena, poreikių: nuo 1972 m. beveik kasmet jis po keliskart atvykęs į Lietuvą ir sakosi gerai pažįstą Lietuvos gyvenimą ir iš gerosios, ir iš blogiosios pusės. Kita vertus, požiūris į Lietuvą iš tam tikro atstumo, V. Adamkaus manymu, leidžia jam daugiau pamatyti nei tai galėjo padaryti čia gyvenantys prispausti žmonės, net negalėję pareikšti savo minčių.

V. Adamkui teko žurnalistams aiškinti, ar jis dalyvaudamas rinkimuose, nebija suskaldyti dešiniųjų jėgų, tikinti, kad jis - už Lietuvos narystę NATO ir ES ir už privačią iniciatyvą naftos, elektros energijos objektuose, bet geležinkeliai, jo manymu, turėtų priklausyti valstybei. V. Adamkus mano, jog Lietuvai reikia pastatyti naują modernų atominį reaktorių ir užgesinti du senuosius, nes ateitis vis tiek priklausys atominei energijai; jo įsitikinimu, Lietuva privalo siekti pasaulinių standartų aplinkosaugos srityje. Vis dėlto jis pripažino: kad ir kas bebūtų išrinktas valstybės vadovu, stebuklų per dieną nesulauksim - praeis ne mažiau dešimtmetis, kol 50 metų žalota "tautos samonė" persiims kitais moraliniais principais.

V. Adamkui atrodo, jog stiprioji jo kandidatūros pusė - jo patirtis administraciniame darbe, o silpnoji - atitikimas Lietuvos įstatymams. Bet jei nebūtų išrinktas, "yra tūkstančiai kelių toliau dalyvauti Lietuvos gyvenime", - įsitikinęs V. Adamkus.

O ką toliau ketina veikti iniciatyvinė grupė V. Adamkui remti? R. Šukys žurnalistams sakė, jog šie klausimai svarstomi, tačiau jis neįpareigotas į juos atsakyti.

Aušra Leka KD

SEIMAS PRATĘSĖ PREVENCINIO SULAIKYMŲ GALIOJIMĄ

Seimas kovo 27 d. papildė Baudžiamojo proceso kodeksą, iki birželio 30-osios pratęsdamas prevencinio sulaikymo galiojimą. Pernai gruodžio mėnesį Seimas buvo pratęsęs prevencinio sulaikymo galiojimą iki kovo 31-osios, tačiau Seimas iki šiol nepriėmė naujo Operatyvinės veiklos įstatymo ir kitų įstatymų, kurie turėtų pakeisti kelerius metus galiojančią prevencinio sulaikymo tvarką. BNS

ATVIRAS LAIŠKAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBEI
VISUOMENĖS INFORMAVIMO PRIEMONĖS

Mūsų visuomenė dėl vertybių kaitos vis dar išgyvena gilią moralinę krizę. Ji ypač skaudžiai žeidžia vaikus ir jaunimą. Sparčiai auga paauglių ir net vaikų nusikalstamumas, daugėja psichinių ligų ir savižudybių. Labai didelę įtaką čia turi visuomenės informavimo priemonės, ypač spauda, radijas ir televizija. Per TV ir komercinius radijo kanalus girdime ir matome vis daugiau nešvankybų, tokios viešos informacijos, kuri priskirtina smurto, pornografijos, pedofilijos, prostitucijos ar seksualinės prievartos propagandai. Mūsų įstatymuose nenumatyta nei civilinė, nei baudžiamoji atsakomybė už tokio pobūdžio pažeidimus viešosios informacijos priemonėse. Vakarų valstybių teisėtvarioje tokios atsakomybės esama - pažeidėjai moka didžiules baudas arba jų veikla sustabdoma.

Prašome Seimą papildyti Visuomenės informavimo įstatymą ir numatyti teisminę atsakomybę už vaikų bei jaunimo moralinį žalojimą, sukurti valstybinę instituciją šio įstatymo vykdymui kontroliuoti.

Rima Amonienė, mokytoja; Alfonsas Augulis, inžinierius; Vytautas Baranauskas, architektas; Genovaitė Bernotienė, gamtos m. daktarė; Romualdas Braukyla, inžinierius; Deimantas Brogys, kunigas; Dana Bulotienė, mokytoja; Juozapas Čebriokas, kunigas; Remigijus Dainys, inžinierius; Giedrė Didžiapetrienė, žurnaliste; Rasa Drazdauskienė, "Laisvosios Europos" radijo žurnaliste; Onutė Drilienė, dailininkė; Marija Einorienė, Seimos centro vadovė; Romualdas Granauskas, rašytojas; Bronius Grigelionis, profesorius; Jurgita Gumbytė, studentė; Vytautas Gužys, biofizikas; Irena Ignatavičienė, gamtos m. daktarė; Ferdinandas Jakšys, aktorius; Aušra Jurgutienė, radijo redaktorė; Jonas Juškaitis, poetas, Nacionalinės prem. laureatas; Kaišiadorių meras Kęstutis Jakelis ir 18 savivaldybės darbuotojų; Kaišiadorių poliklinikos 38 daktarai ir slaugytės; Vincenta Karosienė, gamtos m. daktarė; Česlovas Kavaliauskas, kunigas teologas; Petras Kimbrys, "Naujojo Židinio" vyr. redaktorius; Napoleonas Kitkauskas, humanitarinių m. daktaras, Nacionalinės prem. laureatas; Gediminas Koliūna, medicinos m. daktaras; Algimantas Korsakienė, mokytoja; Kuktikių pagrindinės mokyklos 12 mokytojų; Jurgis Kunčinas, rašytojas; Bronius Kutavičius, kompozitorius, Nacionalinės prem. laureatas; Sigita Laukininkienė, mokytoja; Aloyzas Liaugaudas, ūkininkas; Lukiškių vidurinės rusakalbės mokyklos 18 mokytojų; Nijolė Margelevičienė, dėstytoja; Rolandas Mikuckis, kunigas; Jonas Mintaučius, kanauninkas; Molėtų 1-osios vidurinės mokyklos direktorius A. Satkūnas ir 8 mokytojai; Emilija Montvilienė, gydytoja; Pranas Morkus, Lietuvos-Lenkijos draugija; Liucija Mureikienė, vaikų darželio vedėja; Vytautas Narbutas, gamtos m. daktaras; Nadia Neporožnia, humanitarinių m. daktarė; Algis Pociūnas, režisierius; Stasė Požerskienė, ekonomistė; Gvidonas Pušnaitis, kunigas; Vacys Reimeris, poetas; Žibartas Simonaitis, architektas; Nijolė Staškutė, mokytoja; Donatas Stulpinas, kunigas; Paulius Subačius, humanitarinių m. daktaras; Lionginas Šepkus, dėstytojas; Regina Šlapokienė, garso operatorė; Laima Štrimaitytė, aktorė; Juozas Tonkūnas, inžinierius; Rūta Tumėnaitė, radijo redaktorė; Juozas Uzdila, socialinių m. habil. daktaras; Gintautas Vaitoška, psichoterapeutas; Jonas Varanauskas, leidyklos redaktorius; Kazimieras Vasiliauskas, kunigas monsinjoras; Vytautas Viliūnas, pedagoginės mokyklos direktoriaus pavaduotojas; Liuda Viliūnienė, mokytoja; Vilniaus "Minties" vid. mokyklos direktorius Vladas Vitkus bei 42 mokytojai; Vanda Žekonienė, habil. daktarė; Aldona Žemaitytė, žurnaliste; Giedrė Žilinskienė, Konsultacinės vaikų reikalų tarybos prie LR Prezidento pirmininkė, medicinos m. daktarė; Vaidotas Žukas, Katalikų radijo vyr. redaktorius, ir kiti.

Reikalaujame, kad Baltijos šalys nebūtų paliktos už saugumo ribos - "pilkoje zonoje"

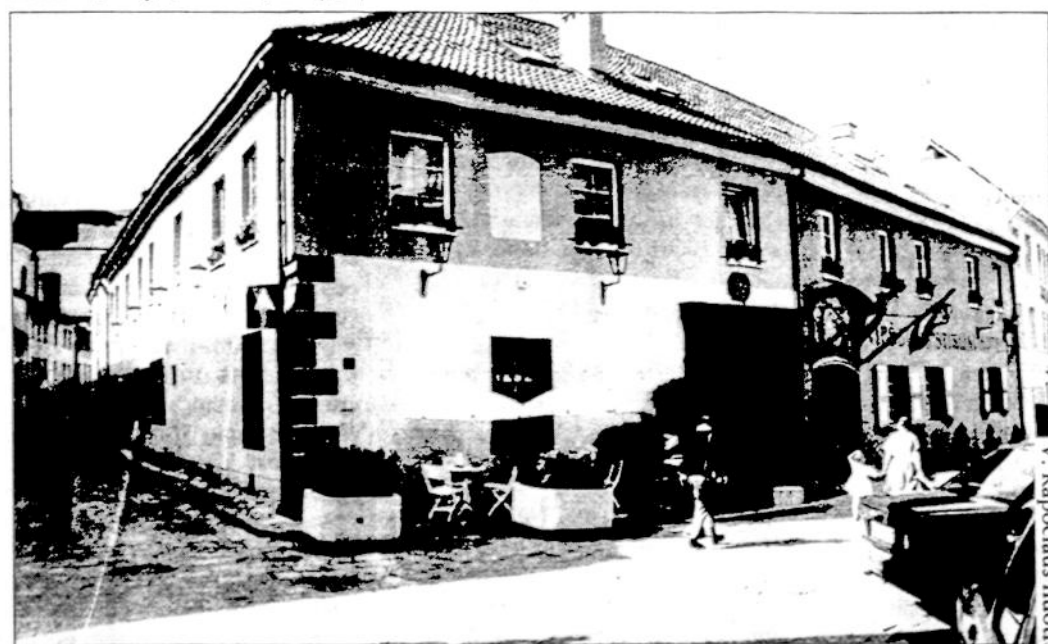
Kongresmenas Gerald B. H. Solomon (R-NY) Atstovų rūmuose pateikė rezoliuciją H. Con. Res. 10, teigiant, kad jei Lietuva, Latvija ir Estija taptų NATO narėmis, būtų Baltijos regione pastoviai laisvė ir taika. Jos taip pat turėtų būti pakviestos į NATO viršūnių suvažiavimą Madride liepos 7 ir 8 dienomis. Kongr. Solomon parašė pirmąjį "Mielas Kolega" laišką visiems kongreso nariams, kviesdamas juos tapti HCR 10 rėmėjais (co-sponsors).

Amerikos Baltų Laisvės Lyga, įtaigojusi kongr. Solomon pateiktą rezoliuciją, dabar susitarusi su Western Union, atidarė taip vadinamą Hot Line (karštą liniją) 1-800-651-1418. Paskambinus Jums bus pasakyta, kad čia yra telegrama Jūsų atstovui, raginanti paremti HCR 10 rezoliuciją. Paklausk Jūsų pavardės, vardo, adreso ir telefono ir pasakys, kad \$6.50 bus pridėta prie Jūsų telefono sąskaitos.

Nereikia žinoti savo atstovo kongrese pavardės. Western Union siunčia telegramas naudodami Jūsų adreso zip code.

Prieš dvejus metus Amerikos Baltų Laisvės Lygos ir jos pirm. Robert Kerr įpareigota, itikinau kongr. Chris Cox (R-CA) pateik-

ti kongresui rezoliuciją (H.C.R. 51), kad būtų demilitarizuotas Karaliaučiaus kraštas. Pernai ši rezoliucija (H.C.R. 51) buvo vienbalsiai kongreso patvirtinta, o taip pat ir Senato Tarptautinių Reikalų Komitete (nors ir žymiai susilpninta Clintono administracijos). Viso senato nebuvo patvirtinta tik dėl demokratų partinio keršto respublikonams už pastarųjų nepatvirtinimą demokratų siūlytų liberalių teisėjų!



Aukščiausios klasės restoranai ir viešbutis "Stikliai" įsikūrę Vilniaus senamiestyje.



Lietuvos Olimpino komiteto prezidentas A. Poviliūnas apžiūri vaikų piešinių sporto tematika parodą Vilniuje.

V. Kapočiaus nuotr.

PREZIDENTO INSTITUCIJOS LIKIMAS

(atkelta iš 1 psl.)

duoda, jas reikia "atimti". Seimo dauguma, patyrusi saldų vienvaldystės ir visagalybės jausmą, nenorės tų galių atsisakyti, juoba bus politikų, kurie tas Seimo galias sugebės panaudoti savo tikslams. Gali būti, jog kai kas ir galvoja dabartinį Seimo pirmininką iš realios politikos, iš realaus ekonominio korupcinio gyvenimo išstumti į bejėges reprezentacines aukštumas ir labai praktiškai naudotis jo sukauptu moraliniu kapitalu. Galima galvoti ir kiek kitaip. Sociologinės apklausos rodo, jog dabartinio Prezidento populiarumas yra gana aukštas. Nepaisant visų jo silpnybių, lietuviai savo Prezidentui jaučia prielankumą. Šitai, matyt, yra viena svarbiausių priežasčių, kodėl konservatorių lyderis iki šiol atvirai nepaskelbia sieksias prezidento posto. Gal

Nežiūrint kai kurių asmenų čia, Amerikoje, menkinančių tos rezoliucijos reikšmę, ji buvo teigiama įvertinta Lietuvos vyriausybės, įskaitant ir dabartinį Lietuvos Seimo pirmininką V. Landsbergį.

JAV Atstovų Rūmų priimtos rezoliucijos H.C.R. 51 (dėl Karaliaučiaus demilitarizavimo) pirmasis punktas teigia, kad "Lietuva, Latvija ir Estija turi teisę nusistatyti ir vykdyti savo nepriklausomą politiką NATO atžvilgiu". Kadangi Lietuva nori tapti NATO pilnateise nare ir kadangi tai gyvybiškai reikalinga

vis dėlto nesijaučiama labai užtikrintai, ypač turint galvoje Valdo Adamkaus apsisprendimą kandidatuoti į prezidentus. Tad pralaimėjimo (ar net nedalyvavimo) atveju Seimo pirmininko institucija ilgą laiką gali išlikti svarbiausia susiklosčiusioje politinėje sistemoje. Juoba Seime jo pirmininko autoritetas nekvestionuojamas.

Gali būti ir taip, jog konservatoriai, ypač jų lyderiai, patys nėra nusprendę, kokio prezidento jie norėtų, o gal ir negali nuspręsti, nes kiekvienas turi savo planą. Tada prezidento institucijos menkinimas yra tiesiog savaiminis procesas, kuris tenkina tam tikrų grupių interesus. Ir vis dėlto - ar reikia Lietuvai stipraus, veiksmingo, nacionalinius interesus suvokiančio ir sugebančio juos ginti Prezidento?

jos saugumui - padėkite jai to pasiekti, skambindami 1-800-651-1418, rašydami laiškus, skambindami savo atstovui(-ei), ar asmeniškai susitikdami su jais.

Jeigu Jums sunku tai atlikti, Amerikos Baltų Laisvės Lyga Jums patarnaus, tik užpildykite ir atsiųskite savo įgaliojimą, kuris žemiau pridėtas. Jeigu pageidaujate, prašom kreiptis į bet kurį A.B.L.L. narį: P.O.Box 29657, Los Angeles, CA 90029. Tel. (213) 666-1820 arba (714) 526-3648. Fax (714) 680-3269.

Angelė K. Nelsienė

Aš įgalioju Baltų Laisvės Lygą mano vardu pasiųsti telegramą Kongresui paremiant HCR-10 rezoliuciją. Sutinku sumokėti prie telefono sąskaitos pridėtus \$6.45.

Vardas ir pavardė:
(spausdinti)
Adresas:
Telefono Nr.
Parašas: Data:

Kaune įsteigtas neįgaliojo jaunimo centras

Kauno miesto taryba nutarė įsteigti Neįgaliojo jaunimo centrą, kuris užsiims fizinės nega-

lios ištikti žmonių socialine ir profesine rehabilitacija.

(nukelta į 5 psl.)

Kultūros Židynys - susirinkimų vieta naujai atvažiavusiems

P. V. Gvildys

Kultūros Židynys buvo pastatytas lietuvių tėvų pranciškonų iniciatyva. New Yorko lietuviai aukojo Židinio statybą, kad jie ir jų vaikai turėtų vietą susitikti. Lietuviška visuomenė tikėjo, kad Židynys padės ilgiau išlaikyti lietuvišką dvasią išeivijoje. Jų pastangos nenuėjo veltui - Židynys pasidarė lietuviškos veiklos centras New Yorke.

Metams bėgant, buvę Židinio

rėmėjai sensta, išeina į pensijas, nebeturi jėgų aktyviai veiklai. Kiti palieka New Yorką, išsikraus to į šiltesnes vietas. Mūsų vaikams dažnai irgi dirba nebe New Yorke ir Židiniu nebesinaudoja. Lietuviška veikla Židinyje aiškiai silpnėja.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, galint laisviau įvažiuoti į Ameriką, naujų emigrantų iš Lietuvos gerokai padaugėjo. Jų vis

(nukelta į 5 psl.)



DARBININKĄ laišakai pasiekia
ir elektroniniu paštu (E-mail)!

Mūsų adresas: 103517,107@compuserve.com

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose ir imigraciniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. (860) 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniui pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- ✂ LĖKTUVAI
- ✂ LAIVAI (CRUISES)
- ✂ TRAUKINIAI (AMTRAK)
- ✂ AUTOBUSAI
- ✂ NUOMOJAMOS MAŠINOS
- ✂ VIEŠBUČIAI
- ✂ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Nepažįstamas pakeleivis

Nepažinimas mus seka it koks tamsus šešėlis. Neatstoja, kur beieitume ir ką bedarytume. Kaip vaikščiojant saulės šviesoje ne saulės sudaro šešėlius, o daiktai ir žmonės. Žmonės dar užstoja ir tiesą, ne tik tamsos spindulius. Tiesos nepažinimu sudaro savo tamsiąją unksmę.

Tamsoje graibiotis nėra mūsų noras. Norėtume visa šviesiai ir aiškiai matyti, visa žinoti. Tiesos žinojimas mums yra didžiai malonus ir ilgstamas. Deja, dažnai ne patys savęs nepažįstame. Kiti mus aiškiau įžiūri, ir mes kitus kartais geriau matome negu save. Savo jį tamsa neatrodo tokia tamsi.

Žmogaus tokia jau lemtis, kad laikinai jis turi svyruoti tarp šviesos ir tamsos - tarp galimybės tiesą pažinti ir suklysti. Kas manytu, kad negali suklysti, jau tuo pačiu klystu. Ir kas sakytusi, jog visa tikrai ir gerai žinau, žinotų nedaug. Mūsų žinojimas yra menkas, palyginus su tuo, ko dar nežinome.

Reikia tad būti kukliam su savo išmintimi. Už jos gali slėptis akluma. Gali atsitikti, kad bus nepažintas daug kartų girdėtas balsas ir nesuprastas žodis, pabrėžtinai skelbes tiesą. Tokia pamoka davė Kristus dviem savo mokytiniais.

Du Kristaus mokytiniai ėjo iš Jeruzalės, kur buvo palaidotos visos jų viltys. Negalėjo pasiguosti nė kalbomis, kad Kristaus kapas rastas tuščias. Kas tikrai žino, kas ten galėjo nutikti? Žmogiškai galvojant, reikšmingiau buvo tai, kad neišvengė mirties nė tasai, kuris buvo "galingas darbas ir žodžiais Dievo ir tautos akivaizdoje". O jiedu tikėjo, jog "jis atpirksias Izraeli". Mirtimi ligi tol niekas ir nieko dar nebuvo nugalėjęs. Tai jiedu gerai žinojo.

Nieko nepadėjo aiškinimas Rašto, kad taip turėjo būti: kad tik dabar atpirkimas atėjo. Aiškinimas nebe pirmą kartą. Apie tai kalbėdami su savo Mokytoju, buvo išvaikščioję kone visą Palestiną. Rodos, galėjo pažinti ne tik balsą ir žodį, bet ir žingsnį, kaip prie jų vėl pritapo, kartu ėjo ir aiškino, ligi pasibaigė diena. Nepažįstamo prakeikimo žodis neprablaiw abejonių ir širdies neuždegė. Reikėjo kitokios priemonės žmogiškajam aklumai prašviesti.

Duonos laužymu Kristus atvėrė akis ir išblaskė visas abejones. Dabar aiškiai ir šviesiai suprato, ko anksčiau negalėjo perprasti ir suderinti su savo žmogišku galvėjimu. Grįžo viltis ir sustiprėjo tikėjimas.

Tikėjimas ir mumyse laikosi ne vienu tik religinių tiesų pažinimu. Jis daugiau laikosi artimu ryšiu su Dievu - tuo laužymu Duonos, kuria gausiai dalina Amžinasis Pakeleivis, kai ji užprašome pas save: "Pasilik su mumis, nes artėja vakaras, ir diena jau baigiasi".

Išganytojo prisikėlimas įprasmino kančią ir mirtį. Nuo pirmųjų Velykų ryto kančia ir mirtis baigiasi triumfu tiems, kurie su Išganytoju kenčia ir miršta. Atpirkėjo prisikėlimas yra sėkmingas žmogaus auklėtojas. Jo kryžius - šventas įkvėpėjas gyvenimo kovoje. Niekas iš žmonių neišvengia kančios. Ji gali būti žmogui išganymas arba prakeikimas. Kuris kančios našta neša su Kristumi, tiems ji yra išganymas ir prisikėlimo užtikrinimas; gi kurie savo kančios kryžių bando nešti be Kristaus, tiems kančia lieka kankinyse be palaimintųjų kentėjimų vaisių.

MEDEKŠA

Eugenijus Urbonas

10

Skirmantas į dainos taktą siūbavo, merginą apkabines per liemenį, jo draugas mergaitės ranką laikė padėjęs ant jos kelio, ir abu įkaitę vis žvelgė vienas į kitą, visai nekreipdami dėmesio į melyną ir Medekšą. Medekša, niūniuodamas dainos melodiją, lengvai lietė smailą merginos petį, jis irgi norėjo paimti jos baltą ranką, bet viduje kažkas jį tramdė. Ji pirmoji išdriso. Švelnūs pirštai palietė Medekšos ranką, ji visą nutvilkė malonus virpulus. Šviesiaplaukė gudė, matyt, pajuto tai, ir, švelniai spustelėjusi Medekšos pirštus, lengvai prigludo prie jo peties ir tyliai paklausė:

- Kaip tavo vardas, žemaičių loky?
- Medekša...
- Medekša... - pabrėždama žodžio vidurį, skiemėnavo gražuolė gudė.
- Ne, Medekša.

- Man patinka taip - Medekša. Ar žinai, kaip mūsų kalba vadinamas lokys? Miedvied. O tu Medekša miedvied...

Švelnūs plaukai kuteno Medekšos skruostą, kai mergina lengvu galvos krustelėjimu pataisydavo ant kaktos slenkančius plaukus, ant savo rankos jautė jo karštą delną.

- Koks vardas tavo mergaitės, Medekšo? - šviesiai mėlynomis akimis vylingai pažvelgusi klausė gudė. Gal to klausiti nereikėjo, bet jau buvo paklausta. Tie žodžiai Medekšą grąžino į realybę, ryškiai priminė Luotės žodžius - išjosi, susirasi kita, visai negrįši...

- Luotė... - tyliai prakodė pro dantis, nuėmęs merginos ranką, dėkingai ją paspaudė.

...Naktį teliuškavo Nemunas. Plakė valtis. Lyg rėkavo kieme gudiškai.

- Medekšo, Medekšo... - kartojo raiškios lūpos. Nuo kardo rankešos, arklų šukų sutrūkinėję pirštai glostė šviesius plaukus. Plaukai kibo prie šiurkščių delnų, galva atsislošė ir atsivėrė lūpos. Švelni ranka slydo Medekšos šonais žemyn, traukdama į save. Malonus jaudulys perbėgo visu kūnu, jis konvulsyškai atsidavė sapno malonumui...

Los Angeles Lietuvių Fronto Bičiulių

30-jų politinių studijų išvados

Juozas Kojelis

Studijos vyko sausio 25-26 dienomis Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje; bendrinė studijų tema: Lietuva ir išeivija.

Violeta Gedgaudienė vadovavo svarstyboms "Ieškoti naujų kelių ar eiti tuo pačiu"; prelegentai: dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Jonas Račkauskas ir kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Ignas Medziukas vadovavo svarstyboms "Būtinis Lietuvos teisėtvarkos reformos"; prelegentai: adv. Žibutė Brinkienė, adv. Jonas Kairevičius, teisin. Algis Raulinaitis.

Gediminas Lešys vadovavo svarstyboms "Lietuvos politinių partijų perspektyvos"; prelegentai: dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Algirdas Kanauka, dr. Jonas Račkauskas ir Zigmas Viskanta.

Pagrindinę studijų paskaitą skaitė svečias iš Kauno, advokatas Jonas Kairevičius tema "Seimo rinkimai Lietuvoje: rezultatai ir prognozės". Pokalbiui po paskaitos vadovavo Vytautas Vidugiris.

Iš prelegentų pareiškė minčių, svarstybų vadovų pastabų ir publikos pasisakymų galima daryti tokias išvadas:

1. Iki šiol Lietuvių chartoje ir Lietuvių Bendruomenės statutuose bei įstatuose aptartoji išeivijos egzistavimo prasmė - padėti lietuvių tautai atgauti laisvę ir atstatyti valstybinę nepriklausomybę - pakeistina į: padėti išsilaivinsioje Lietuvoje ugdyti pilietinę visuomenę, įtvirtinti demokratiją, stiprinti valstybės saugumą, kelti moralinę, religinę ir patriotinę tautos dvasią bei išeivijoje išlaikyti lietuviybę.

2. Jokia už Lietuvos teritorijos ribų veikianti lietuviška organizacija, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, neturėtų pretenduoti į pasaulinę reikšmę ir savintis "pasaulio lietuvių" terminą.

3. JAV LB turėtų išlaikyti Amerikos lietuvių visuotinio ir solidarumo principus. Krašto valdybos pareiga - vykdyti JAV LB Tarybos sesijų nutarimus, o apie vykdomus darbus informuoti apygardas, apylinkes ir visuomenę.

4. PLB ir JAV LB krašto valdybos pirmininkai turėtų pabaigti į viešumą prasiveržusią kovą dėl

pinigų pasidalijimo, kad nepriestvū didelius darbus praieityje įvykdžiusią Lietuvių Bendruomenės organizaciją prie sunykimo.

5. JAV LB apylinkių pirmininkai JAV LB Tarybos sesijose turėtų turėti pilnas tarybos nario teises.

6. Amerikos Lietuvių Taryba turėtų reformuoti savo statuta, kad vėl nepatektų į pavienių asmenų ar oligarchinių grupių priklausomybę.

7. LB ir ALT-ba turėtų iš anksto skelbti savo vykdomus projektus, o ne didžiutis praieities nuopelnais.

8. LB ir ALT-ba, talkindamos Lietuvai spręsti tarptautinės politikos problemas, turėtų artimai bendradarbiauti su Amerikos Baltų Laisvės lyga (Baltic American Freedom League), savo darbais įrodžiusia šioje srityje savo pajėgumą.

9. Atgavus nepriklausomybę, Lietuvoje įsitvirtina demokrati-ja, ir pilnutinės demokratijos idėjos, kad ir ne visada drąsiai, kyla Lietuvos žemėje. Piliečių pareiga stebėti valdžios darbą, remti kas naudinga Lietuvai ir konstruktyviai kritikuoti klaidas.

10. 1996 metų Lietuvos seimo rinkimuose Lietuvos piliečiai krašto valdymą patikėjo Tėvynės Sąjungai/Lietuvos Konservatori-ams. Ar TS/LK ilgai išliks dominuojanti politinė jėga, priklausys nuo to, kokią poveikį per savo valdymo laikotarpį padarys Lietuvos gyvenimui. Krikščionys demokratai ir socialdemokratai turi senas savo tradicijas ir ilgą laiką dalyvaus Lietuvos politiniame gyvenime. Geresnes perspektyvas turi krikščionys demokratai. Lietuvos Demokratinė Darbo partija perspektyvų neturi. Centro sąjunga iškilimas remiasi lyderių populiarumu. Jeigu su-kurtų patrauklią ir populiarią programą, balansuodama tarp pozicijos ir opozicijos, CS gali įgyti tautos pasitikėjimą.

11. Sėkmingoms teisėsaugos reformoms Lietuvoje įgyvendinti viena iš sąlygų yra tarptautinių teisėsaugos bendradarbiavimo sutarčių su kitomis valstybėmis sudarymas.

12. Teisėjai turėtų būti renkami, o ne priklausyti nuo juos



P. Iliekelio nuotr.

Kovo 4-6 dienomis Vilniuje su oficialiu trijų dienų vizitu lankėsi Vengrijos Prezidentas Arpadas Gönczas. Šio vizito metu buvo aptartos galimybės dėl dvišalio visapusiško bendradarbiavimo, ypač prekybos srityje.

Vengrijos ir Lietuvos Prezidentai A. Gönczas (kair.) ir A. Brazauskas Vilniaus Arkikatedros aikštėje.

paskyrusiųjų malonės. Tuo būdu teisėjų atsakomybė visuomenei ir jų autoritetas stiprėtų. Taip pat stiprinti civilinį kodeksą, praversti kalėjimų reformas, užtikrinti indėlių bankuose saugumą.

13. Būtina pakeisti advokatus sudarymo būdą. Reikia atsisakyti sovietinio paveldo, kad advokato teisės gaunamos iš valdžios malonės. Advokatūra, kaip laisva profesija, turi turėti galią nustatyti advokatui būtinas kvalifikacijas, ir teisę verstis šia profesija nepalikti ministro valiai.

14. Būtina tiksliau panaudoti esamas teisininkų pajėgas

kovai su nusikalstamumu, peržiūrėjus dabartinės teisėtvarkos sąrangas.

15. Pastangos pakeisti teisėtvarką nebus sėkmingos nepakeitus žmonių požiūrio į sąžinę, pilietiškumą ir visuomenės dvasinę gerovę. Sveikintinas naujosios vyriausybės švietimo ir mokslo ministras Zigmas Zinkevičius, pasiryžęs per mokyklas pakelti bolševikų sužalotą tautos moralę, grąžinti religijai priklausantį vietą viešajame tautos gyvenime, stiprinti krikščionišką dvasią ugdomą jaunosios kartos patriotizmą.

ISTORIJS KLASTOJIMAS

(atkelta iš 1 psl.)

mentų atsiradimo, saugojimo istorijos. Patarė kreiptis į prezidentūrą. Ten maloniai paaiškino, kad naujasis Nepriklausomybės akto variantas atsirado Signatarų klubo užsakytu. Jį esą reiktų vertinti kaip specialiai Seimo nariams, signatarams parengtą atmintinę" (citatos pabaiga).

Staciai nuostabu: prezidentūros teigimu, suklustotą Nepriklausomybės atkūrimo aktą reikia vertinti kaip atmintinę! Argi atmintinės paruošimas pateisina mūsų dabartinės istorijos svarbiausio akto klastojimą? Ir negali neprisiminti, kad dar prieš nepriklausomybės paskelbimą tuometinis Tarybinės Lietuvos vadovas A. Brazauskas prieštaravo pasigirdusiems balsams, kurie reikalavo išvesti svetimą kariuomenę. Jis tuomet sakė: "Čia tai jau per toli nueita. O kas Lietuvą gins, jei sovietinė kariuomenė išeis?" Ar ta atkūrimo

akto klastotė nėra dalimi tų į akis pučiamų dūmų, norint uždengti tai, kad Lietuvos komunistiniai vadovai nebuvo nuoširdūs nepriklausomybės rėmėjai ir tik norėjo Sovietų Sąjungos remuose turėti didesnę balsą?

Ačiū Dievui, Lietuva ne Albanija. Bet visad pasisaugokime vilko avies kailyje, kad ir gražiausiu vardu jis būtų vadinamas.



V. Kapočiaus nuotr.

Kauno funikulierius.

Jovirdas be jokių išangų paaiškino:

- Suruoškite savo sūnų rytoj į Ragainę, vokiečiai palydės. Kartu Šaltupio, Bano, Rizio sūnūs, iš Girkalnio rytoj dar atjos keturi.
- Ja, ja! Dein Sohn soll morgen nach Ragnit fahren, - įsiikišo vokiečiai.

Jovirdas paaiškino: sugrįš po metų ar dvejų, raštas yra garantija, jeigu Plaušiniuose ir kitur bus ramu. Išmoks ten vyrukai vokiškai, išmoks karo reikalų, vokiško žemės dirbimo. Sugrįš, bus žemaitijai reikalingi.

- Ka tu čia mali, Jovirdai... Kodėl savo sūnaus neleidi, kad ten taip gerai?

- Mažas dar mano, ir keturiolikos neturi. Reikia parinkti vyrų augešnių...

Kengio žmona ėmė balsu raudoti, prisidėjo Žinbudė. Kengis nevinėjo ir ką daryti - ar moteris raminti, ar griebus peilį neprašytus svečius varyti. Tik ką tuo pakeisi? Neleisi Alsio, slėpsi - sugaus, surišė išveš. Sukosi mintys į vilnų kamuolį, narpliojosi - be išieities... Nuleido Kengis galvą, rankomis parėmė smakrą ir tylėjo. Tik moterų rauda draskė širdį.

- Rytoj iš ryto į Šaltragio kiemą, - išeidamas sumurmėjo Jovirdas, ir dzeržindami ginklais vokiečiai užšoko ant arklų.

Rytmetį iš Šaltragio pilaitės motinų raudos palydėti išdardėjo vežimai su žemaičių žemės vaikais į Veliuoną, o iš ten įkaitus laivais plukdys į Ragainę.

Vilnius į žygį lydėjo Didžiojo Lietuvos kunigaikščio kariuomenė. Didysis kunigaikštis su Vilniaus vyskupu Petru ir savo tarybos nariais po mišių Katedroje išėjo į aikštę. Kunigaikštis užsėdo ant jam atvesto baltos žirgo. Tolyn nuvilnijo griausmingas vyrų sveikinimas. Šaltragio sūnaus Narimanto būrys rikiavosi prie kunigaikščio iš kairės, apie kunigaikštį asmens sargybiniai - karaimų būrys, dešinėje plakėsi ant ilgo stiebo Trakų vėliava, aplink ją Trakų žemės - Vytauto giminės - kariai.

Medekša negirdėjo, ką pasakė Vilniaus vyskupas, tik matė, kaip vyskupas laimino Didįjį kunigaikštį Vytautą ir jo artimuosius. Ten buvo ir Vytauto brolis Žygimantas, Jogailos brolis Švitrigaila, didžiųjų miestų pilių vadai: Vilniaus - Manvydas, Kauno - Sungaila, Ukmergės - Kinsgaila, kryžiuočių komitūras Markvardas fon Zalbachas, dviejų žvilgančiais šarvais riterių lydimas, iš Lydos atvykęs su

(mukelta į 4 psl.)



■ Minske kovo 23 d. šimtai demonstrantų prieš prezidento Aleksandro Lukašenkos politiką susirėmė su policija. Grumtynės kilo, kai apie 4 tūkst. demonstrantų nepaisė draudimo rengti eitynes ir mitinga Jakobo Kolaso aikštėje. Policininkai muše demonstrantus guminėmis lazdomis, o šie gynėsi kumščiu pagalba. Grumtynės kilo ir sankcionuotame mitinge, į kurį susirinko apie 10 tūkst. Minsko gyventojų.

■ Australijos senato nariai slaptu balsavimu kovo 25 d. atmetė pirmąjį pasaulyje eutanazijos įstatymą. Dėl įstatymo pataisų senate buvo balsuojama po trečiojo įstatymo svarstymo ir 15 val. karštų debatų. Pataisas patenkė senato narys ir jomis buvo norima panaikinti Šiaurės teritorijoje liepos mėnesį priimtą Mirtina liga sergančių teisių aktą. Pataisoms didele balsų dauguma gruodį pritarė atstovų rūmai, o senato sprendimas visiškai panaikino aktą galiojimą. Šiaurės teritorijoje pagal šį Aktą nuo rugsėjo mirė jau 4 žmonės. Australijos provincijoje paskelbtas Aktas buvo pirmas pasaulyje eutanaziją legalizuojantis įstatymas, nors Nyderlanduose irgi buvo pripažinta, kad eutanacija nėra nusikaltimas. Dėl eutanazijos įstatymo, kuriam priešinosi žymiausi šalies, Bažnyčios vadovai ir aborigenų atstovai, šalyje vyko karšti ginčai.

■ Kovo 25 d. Rygoje vyko renginiai, skirti kasmet Latvijoje minimai Komunistų teroro aukų atminimo dienai. Kaip pranešė Rygos dūma, prie Laisvės paminklo įvyko iškilmės, kuriose dalyvavo Garbės sargybos kuopa ir orkestras bei kadetų choras. Prie 50-ies okupacijos metų muziejaus vyko eitynės, kurias surengė Represuotųjų bei Nacionalinių pajėgų karių draugijos bei Partizanų susivienijimas. Gėlių prie Laisvės paminklo padėjo Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis.



Šaulių Garbės būrys 1997 m. vasario 16 d. Kauno Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje.

Vasario 16-osios renginiai Kaune

Po ilgos ir sunkios, 123 metus besitęsios carinės priespaudos, 1918 metų vasario 16 dieną Lietuvos Taryba paskelbė Aktą apie Lietuvos valstybės atkūrimą. Visus šiuos metus lietuviai kovojo ir stengėsi nusimesti Rusijos carinį jungą - ne kartą Lietuvoje liepsnojo sukilimų laužai, steigėsi slaptos lietuviškos organizacijos ar kitais būdais reiškė savo norą gyventi laisvai. Tūkstančiai lietuvių buvo pažeminti, suimti, kalinti, kankinti, ištremti, nužudyti... - todėl ši diena tapo didi lietuvių tautos ir valstybės šventė.

Šįmet Lietuvos tauta 79-tą kartą pažymėjo šią iškilmingą šventę. Metų raidoje įvairiai ji buvo pažymima ir švenčiama. Tarpukario Lietuvoje - iškilmingais renginiais, kariuomenės ir visuomenės paradais, iškilmėmis, saljutais. Okupacijos metais - slapta artimųjų bičiulių rateliuose, partizanų bunkeriuose, sovietiniuose kalėjimuose ir lageriuose, toli nuo tėvynės. Atgimimo metu ir po 1990 m. kovo 11-osios dienos Vasario 16-oji atgimė. Atgimė ir visos tradicijos su visomis savo iškilmėmis.

Pirmieji renginiai, skirti Vasario 16-ajai, Kaune prasidėjo vasario 13 dieną, kuomet LŠS Centro valdybos būstinėje grupė šaulių, pasižymėjusių atkuriant Šaulių sąjungą, 1991 m. sausio-rugpjūčio mėnesių įvykių metu už nuopelnus Šaulių sąjungai buvo apdovanota valstybiniais

ir Šaulių sąjungos apdovanojimais. Tuo pačiu, remiantis Lietuvos Ginkluotųjų pajėgų generalinio inspektoriaus plk. Č. Jazersko rekomendacija ir LŠS Apdovanojimų Tarybos sprendimu, buvo apdovanota ir grupė kariškių. Šaulių Ženklo ordinu buvo apdovanotas KAM Komen-dantinės kuopos skyriaus viršininko pavaduotojas, šaulys mjr. A. Sirtautas, LŠS Garbės ženklais "Parlamento gynėjas" apdovanoti - KAM ryšių tarnybos viršininkas plk. lt. J. Pivoriūnas, Ginkluotųjų pajėgų vyresnysis inspektorius plk. lt. G. Veromėjus ir dim. mjr. V. Jazerskas.

Staiga susirgus LŠS vadui R. Mintautui, apdovanojimus įteikti buvo pavesta šių eilučių autoriui, LŠS štabo viršininkui ats. kpt. B. Stukui ir Centro valdybos nariui J. Petrikui. "Kai kas nori mus užmiršti, nori užmiršti pirmuosius gynėjus, savanorius, šaulius, kariuomenės atkūrėjus, nori užmiršti jų veiklą ir pasižymėjimus. Tačiau iš Lietuvos istorijos puslapių to išbraukti negalima. Šauliai visada buvo ir bus visų valstybės įvykių sūkuriuose, todėl negalime užmiršti savo narių ir tų, su kuriais teko stovėti petys petin sunkiausių valstybės būstinėje įvykių metu. Jeigu užmiršime, tuomet nebus vienybės ir vargu ar sekantį kartą apginsime tėvynę..." - sveikindamas apdovanojamuosius kalbėjo LŠS vado pavaduotojas S. Igna-

tavičius.

Vasario 15 dieną Kauno Karininkų Ramovėje Kauno Vytauto Didžiojo šauliai veteranai ir partizanai iškilmingai rikiuote atnešė Vyčio Kryžiaus vėliavą ir įteikė Vyčio Kryžiaus ordino kavaleriui Vytauto Didžiojo atskiro jėgų bataliono vadui plk. lt. S. Veprauskui, kuris netrukus vėliavą iškėlė. Garbės būrys pagerbė Lietuvos vėliavą ir Nežinomojo kareivio paminklą. Ant stiebo, esančio ant Karo muziejaus stogo, grojant maršui, suplevėsavęs Vytauto Didžiojo vėliava.

Po pusvalandžio Karo muziejaus didžiojoje salėje įvyko iškilmės, skirtos Lietuvos Šaulių sąjungos ir Vytauto Didžiojo

Karo muziejaus bendradarbiavimo sutarties pasirašymui.

Sveikinimo žodį tarė Kauno apskrities viršininkas K. Starkevičius, kuris pasidžiaugė prasminga tradicija susirinkti šios iškilmingos šventės proga muziejuje, kuris šią dieną pažymi ir savo gimtadienį. Bendradarbiavimo sutartį pasirašė Karo muziejaus direktorius J. Jurevičius ir LŠS vado pavaduotojas S. Ignatavičius.

LŠS vado pavaduotojas S. Ignatavičius ir LŠS štabo viršininkas ats. kpt. B. Stukas už Lietuvos Respublikos karybos istorijos ir Šaulių sąjungos veiklos propagavimą muziejaus skyriaus vedėją J. Daujotą ir sektoriaus vedėją J. Vaičėnionį apdovanojo Šaulių Žvaigždės medaliais. 1941-ųjų birželio 22-28 d. sukilusių sąjungos Kauno apygardos igaliotinis D. Riauka Vytauto Didžiojo Karo muziejui įteikė

Birželio sukilimo atminimo ir Sąjungos narystės ženklus. Sukilėlių sąjungos naujiems nariams buvo įteikti pažymėjimai. Vėliau muziejui buvo perduoti valstybinės reikšmės eksponatai.

Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje aukotos šv. Mišios kariams. Vidurdienį prie Nepriklausomybės akto signataro J. Basanavičiaus paminklo buvo padėtos gėlės. 15 val. Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje įvyko Kauno igulų karių, savanorių, šaulių ir ramovėnų paradas, šventinis saljutas. Prie Nežinomojo kareivio kapo ir Laisvės paminklo buvo padėta gėlių, iškilmingai nuleistos vėliavos. Prezidentūros kiemelyje įvyko koncertas ir fejerverkas.

Visa Lietuva gyveno didžios šventės dvasia...

LŠS vado pavaduotojas S. Ignatavičius

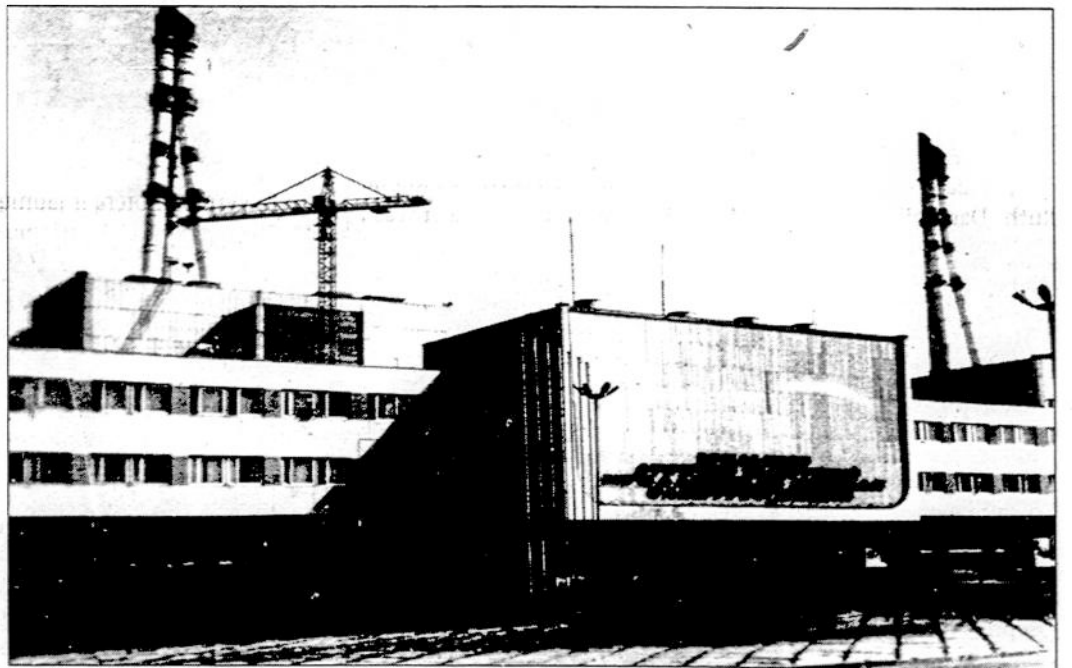
Ignalinos atominė elektrinė - kliūtis į Europos Sąjungą?

Jonas Varnauskas

Seimo Nacionalinio saugumo komitete (NSK) svarstyta Ignalinos AE darbo ir kadrų parinkimo politika. NSK narės R. Rastauskienės teigimu, labiausiai rūpi tai, kad AE administracijoje dirba daug ne Lietuvos piliečių, be to, darbuotojai priimami visiškai nederinant su Valstybės saugumo departamentu (VSD). Nors buvo trys panašaus pobūdžio svarstymai, tačiau niekas po jų

nesikeisdavo. Ūkio ministras V. Babilius, regis, pritarė NSK siūlymui atleisti AE personalo direktorių Kumpį iš pareigų, nes "palaikant ryšius su Briuseliu paaiškėjo, kad dėl AE valdymo neatitikimo tarptautiniams standartams AE problema jau tapo irėjimo į Europos Sąjungą problema".

VSD pareigūnas L. Petronis teigė, kad didžiausias rūpestis - AE saugumas ir kadrai. Jo many-(nukelta į 5 psl.)



Ignalinos atominė elektrinė.

V. Kapočiaus nuotr.

MEDEKŠA

(atkelta iš 3 psl.)

savo kariais totorių chanas Tochamyšas, kurį Medekša rudenį jau buvo matęs prie Nemuno, lenkų bajorai ir daug kitų...

Vilniaus vyskupas aukšta spindinčia kepure, auksu siuvinėtais apdais, mirkė į sidabrinį indą su švestu vandeniu šluotele ir šlakstė kariuomenės dalių vadus. Šie priklausę bučiavo vyskupo mitrą ir skirstėsi prie savo vyrų.

Medekša nebuvo matęs krikščionių - katalikų apeigų, ir jam atrodė tartum svetimo krašto papročiai. Raiteliai, žirgai, ginklai - čia kas kita. Savi vyrai, su jais gali keliauti į pasaulio kraštą.

Subildėjo karo būgnai - ėmė žygiuoti Didžiąja gatve į Medininkų vartų pusę raitelių voros. Vilniaus, Trakų, Kauno, Gardino, Merkinės, Ukmergės, Uptytės ir kitų kraštų vėliavos. Atrodė, visas miestas išėjo į gatves. Susirinkę vilniečiai mojo rankomis, merginos mojavos skarelėmis. Grindinių cikšėjo kaustytos žirgų kanopos, nubildėjo stiprių suporintų arklių traukiamos kryžiuočių patrankos. Aidėjo bažnyčių varpai, skambėjo raitelių dainos. Šitokia galybė traukė iš Vilniaus, Lietuvos sostinės į tolimą kraštą. Sutrątelę būgnams, krūptelėjo žemaičiai žirgai, įsitampė kaip stygos. Medekšos bėris prunkštė, karpė ausimis. Nerimo šalia ir Girmio širmis. Atrodė, ne tik vyrai, bet ir žirgai veržiasi į karo žygi.

Narimanto būriui buvo pavesta žiūrėti tvarkos, išlydėti iš miesto. Kai paskutinės vėliavos išėjo pro Medininkų vartus, prieš akis išniro Vilniaus kalvos, išmargintos Lietuvos kariuomenės ir pavėjui nusidriekusių kelio duktų. Už miesto vėliavos sklaidėsi - didžioji dauguma su kryžiuočių riteriais traukė pagrindiniu keliu į Medininkus, kiti į pietus ir rytus, kad būtų galima pasiganyti žirgus, pasiimti armijai parengtų maisto ir pašarų atsargų. Visų kryptis viena - Kijevas, kur liepos viduryje turėjo susitikti visų Didžiai Lietuvos Kunigaikštystei priklausančių rusų ir Volynės-Podolės žemių kariuomenės.

Žvyruotu keliu į Medininkus vyrai jojo neskubėdami. Medekša prie balno gugos maiše buvo prisirišęs tėvo parvežtus šarvuotus marškinius, mieste vis čiupinėdavo, ar nepametė, ar nedingo. Baigėsi miesto klegesys. Dabar lyg ramiau, po miesto triukšmo

atsigavo širdis.

- Pavakare prijosim Medininkus, - atsigręžęs į Medekšą, pratarė Girmys.

- Kunigaikštis sustos pilyje, mes gal prie pilies. Taip sakė Narimantas, - Girmys dažnai pabrėždavo Narimantas, mat buvo paskirtas skyriaus vadu, daugiau už kitus žinojo. Narimantas dažnai pašnekindavo ir Medekšą, bet šis buvo santūrus, be reikalo į akis stengėsi nelįsti.

Tarp Vilniaus žemės kalvų vingiavo raitelių voros. Vidudienis. Žirgai įkaito, paslėpsniuose pasirodė tamsios prakaito dėmės. Medekša pastebėjo po bėrio karčiais žvilgančius prakaito lašus. Prie vinguriuojančio upeliuko buvo duotas ženklas - raiteliai stabtelėjo pagirdyti arklius, nušoko nuo balnų. Ir vyrų tarpkojai buvo drėgni nuo prakaito - visą dieną balne. Atsega diržus su ginklais, numetę drabužius, nuogi sušoko į vandenį atsigavinti, pūškinosi, taškinosi kaip maži vaikai.

Kelyje Medekša vis dažniau grimzdė į atsiminimus. Kaip ten dabar Plaušiniuose?.. Tos dvi savaitės po pratybų Kaune prabėgo kaip akimirka. Senelis Derbutas dažniau kalbindavo raitelį, klausinėdavo apie Kauną, apie tą kraštą, kur ruošėsi joti Vytauto kariuomenė. Pasiuvo Medekšai stiprų maišelį su kanapiniais apivaraus tėvo parvežtai kalčiūgai. Gyrė ją Derbutas - stipri, gerai sunerta, atlaikys ir kardo, ir ieties smūgi.

...Medekšą traukė Drevenio kiemas. Teisybė, namie padėjo tėvui pasėti avižas, miežius, bet iš Girkalnio dročiai sutartu laiku neatėjo, namas liko nepradėtas. Patašė kelis rastus, Derbuto pamokytas, bet tašyti ne taip paprasta - kirvis smigo gilyn, išvingiavo linijas... Abudu su Luote svajojo suresti pirkia, sugrįžus Medekšai rudenį - vestuvės ir įkurtuvės. Įkurtuvės kažin ar bus - rastai suvežti, bet pamatinis vainikas liks nesukurtas. Teks prie tėvų glaustis, gal kita vasara pasistatys. O gal iškels kunigaikštis kur toli į tarnybą - kaip tada? Su Luote iš karto vykti ar vienam? Lietuva dabar didelė, po žygio bus dar didesnė, plačias žemes prisijungs kunigaikštis. O visur ten gyvena žmonės - kaimai, miestai, pilys... Tokia jėga žygiuoja į Kijevą, iš ten - į pietų kraštus, kas gali atsilaukyti prieš Lietuvos kariuomenę?.. Tik žmonės ten kitaip kalba, kaip nuvykus teks su jais susikalbėti...

Tas dvi savaites Luotė buvo jam artima kaip niekada. Kiek buvo

kartu, vis negalėjo atsisėkėti. Vakaraus tylūs šnabždesiai aistrino Medekšą, išpintos Luotės kasos kuteno lūpas, nuogas liemuo spaudėsi prie jo. Luotė netramdė jo kaip anksčiau, o, apsisivijusi rankomis, spaudė prie savęs, tarsi bijodama jo netekti. Paskui atsipeikėjusi jam šnibždėdavo:

- Mielas, neįok, pasilik su manim. Visi gyvena - argi mes negrįvensim...

Arba vėl - nesugrįši tu pas mane, kitą susirasi, pasiliksi su ta kita kokiam mieste ar pilyje... Tik niekada nekaltėjo apie žūtį. Anksčiau vis baiminosi, o dabar to žodžio netardavo, lyg tikėdama kokiais burtais...

Pavakare pamatė Medininkus. Pilies valdovas Kareiva su savo kariais Didįjį kunigaikštį pasitiko dar toli prieš pilį. Lygumoje raudonavo aukšta iš akmens ir plytų tvirtovės siena, kampuose smailiabriauniai bokštai. Tokios didelės pilies Medekša nebuvo matęs - atrodė didesnė už Kauną. Narimantas vyrams paaiškino - pilį statė Vytauto senelis Gediminas, kad apsaugotų Vilnių ir visą Lietuvos žemę nuo totorių puolimo. Netoli pilies sienos prie žardų rišo arklius, atleido balnų diržus, išžaboję, užmovė abrakus avižų. Medininkų vaikai padėjo priimti pagalių laužui, o vakare, raitelių padrasintos, prie laužo susirinko ir merginos. Dainavo lietuvių dainas, žaidė,ėjo ratelius. Visai kaip prie Bebirvos - pagalvojo Medekšą, tik tariamus žodžius ne visus iš sykio suprato - kitaip tarė negu žemaičių krašto žmonės. Skirmantas ir čia jautėsi kaip vijurkas. Suko į ratą merginas, mokė girkalniškių žaidimų. Prie Medekšos atvedęs jaunutę mergaitę, įtraukė į ratelį šūktelėjęs:

- Tu, Plaušinių loky, mergužėlės nesulamdyk!

Atrodė, vyrams dingo dienos nuovargis, siautė, trypė ratelius, paskui susėdė traukė žemaitišką dainą apie raudoną putinę. Mergaitė sėdėjo prie Medekšos po savimi parietusi kojas, lieknutė, atrodė, visai be krūtinės, bet neištraukė iš jo delno karštos rankos ir drąsiai spaudė pirštus. Paskui mažuoju piršteliu nuslydo į delną, švelniai jaudino Medekšą, žybsėjo gražiomis akimis, prisilinko petukui artyn. Medekša nedrįso jos apkabinti, bet stūbuojant į dainos taktą pradėjo uždėję ranką ant liesučio peties, o paskui plačiu delnu stipriai apkabino liemenį - tiesiai mažutę standžią krūtį.

(Bus daugiau)

Sesuo Mary - vyriausioji vienuolyno seselė



Sesuo Mary J. Vallerie, CJC

Sesuo Mary J. Vallerie, CJC, buvo išrinkta vyriausiąja sesele Jėzaus Nukryžiuotojo ir Sopulingosios Motinos seselių vienuolyne Brocktone, MA.

Kardinolas Bernard Law dalyvavo seserų delegacijų susirinkime, įvykusiame kovo 2 dieną Sopulingosios Motinos vienuolyne. Jis patvirtino rinkimų teisėtumą.

Sesuo Mary iš karto pradėjo eiti savo pareigas, kurias ji perėmė iš sesers Celestine Stakutis, kuri į šias pareigas buvo išrinkta 1994 metais keturių metų kadencijai. 1997 m. sausio mėnesį sesuo Celestine atsisakė šių pareigų dėl pablogėjusios sveikatos, ir sesuo Mary buvo paskirta vykdyti šias pareigas laikotarpui iki 1998 metų liepos mėn.

Sesers Mary administracijos tarnybą sudaro seserys: Sr. Mary Ruth Dauginikas, CJC, Sr. M. Christine Kleponis, CJC, ir Sr. Eugenia Glineckis, CJC.

Sesuo Mary, dukra Raymond ir Helen (Moran) Vallerie, savo išsilavinimą pradėjo Saldžiausio Jėzaus širdies mokykloje. Ji pradėjo savo religinį gyvenimą po gimnazijos ir išgijo aukštesnį medicinos seselės laipsnį Luzerne County Community College, Pennsylvania. Ji igijo Bachelor of Science in Professional Arts/Health Care administration St. Joseph College, North Wind-

ham, Maine. Taip pat jai buvo suteiktas Master of Science in Human Services/Psychology laipsnis New Hampshire College, Manchester. Ji ką tik baigė atestaciją Mission Integration Program "Shaping Our Future" Lexingtone.

Dar mokydamasi gimnazijoje ji skyrė savo laiką dirbdama savanore St. Joseph prieglaudoje Brocktone. Nuo 1977 m. būdama sesele Jėzaus Nukryžiuotojo vienuolyne, ji taip pat buvo prieglaudos darbuotoja. Jos pareigos buvo labai įvairios: vyresnioji medicinos sesuo, medicinos slaugos darbuotoja, viršininkė, slaugymo tarnybų direktorė ir misijos integracijos direktorė.

Sesuo Mary ir toliau tvirtins Jėzaus Nukryžiuotojo seserų dvasinę misiją. Ji pratęs kongregacijos paramą Lietuvos vienuolių veiklai. Ji siuntė savo atstovės į susirinkimą Washington, D.C., "Vienuolės tarnauja vienuolėms Lietuvoje", kuris įvyko kovo 14-15 dienomis.

Būkite su mumis padėkoje Dievui.

Paremdami lietuvišką spaudą, jūs remiate lietuvių Amerikoje
Tel: (718) 827-1351

Nauji leidiniai sportine tematika

Tuoju po Naujųjų Metų atkelio leidinių sportine tematika iš tėvynės. Vienas iš jų, parašytas Jono Žilinsko, vadinasi "Lietuvos olimpiečiai". Šioje 92 puslapių knygutėje rašoma apie olimpinės žaidynės dalyvavusius lietuvius sportininkus pradedant 1924 metais, kuomet Lietuva debiutavo olimpiadoje. Prarūmės žodyje rašoma: "Tegul šis leidinys dar kartą primena mūsų šalies liepaites ir ažuolus, nupynusius gražų olimpinį vainiką Lietuvai". Tekstas yra lietuvių kalba, bet vienam puslapyje yra santrauka angliškai.

Gana įdomus yra Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos vyriausybės žurnalas "Treneris", kurio jau pasiekė trečiasis numeris. Šiame 44 puslapius turinčiame žurnale yra rašoma apie Atlanto olimpinės žaidynės, kiek tai liečia Lietuvos sportininkus. Daug vietos yra skiriama Lietuvos krepšinininkų Atlanto pasirodymų diskusijai. Apie tai rašo rinktinės vyr. treneris Vladas Garastas, o taip pat Lietuvos kultūros instituto profesorius, dr. Kostas Miškinis. Šį žurnalą leidžia ir spausdina Respublikinis sporto informacijos ir specialistų tobulinimo centras. Vyr. redaktorius - Zigmantas Motiekaitis.

Gražus yra 1997 metų kalendorius su daugybe mūsų olim-

Kultūros Židinys - susirinkimų vieta naujai atvažiuojusiems

(atkelta iš 2 psl.)

daugiau matosi ir Kultūros Židinyje, įvairiuose renginiuose. Lietuviška išeivijos visuomenė tikisi, kad ateiviai inės naujo kraujo į mūsų silpniančias organizacijas.

Turbūt vienas iš geriausių pavyzdžių, kaip naujieji ateiviai jungiasi į vietines organizacijas, yra Lietuvių Atletų Klubas New Yorke. Vaikų komandose jie sudaro apie 80% žaidėjų. Jie gausiai dalyvauja atvirose krepšinio treniruotėse Židinyje. Klubas val-

dyboje yra du nariai, naujai atvykę iš Lietuvos. Ir jie labai pagyvina klubo veiklą. Atrodo, kad Židinys dabar yra ypač reikalingas, kad suburtų naujai atvažiuojusius lietuvius. Židinio nauda ir prasmė lietuviškai veiklai dar neužsibaigė. Reikia tikėtis, kad tėvams pranciškonams palikus New Yorką, bus rastas būdas kaip palikti Židinį dabartinės Židinio administracijos rankose. Be Židinio naujieji ateiviai liks be branduolio, būtino lietuviškai veiklai pratesti.

Kaune įsteigtas neigaliojo jaunimo centras

(atkelta iš 2 psl.)

Centras pradės veikti kitų metų pradžioje, suremontavus jam skirtas buvusio vaikų darželio patalpas.

Naujajame centre 60 neigaliųjų galės atlikti keramikos, siuvimo, odos, smulkius metalo ir medžio apdirbimo, spausdinimo

ir dauginimo, segtuvų gamybos ir įpakavimo darbus.

Olandijos labdaringas fondas S. F. M. O. įsipareigojo skirti neigaliųjų užimtumo centrui 75 tūkst. litų. Kauno miestas centro patalpų rekonstrukcijai skirs 240 tūkst. litų.

BNS

Nelegalams siūloma tarptautinės migracijos organizacijos pagalba

Tarptautinė migracijos organizacija padės iš Lietuvos į tėvynę panorusiems grįžti nelegalams.

Užsieniečių registravimo centre Vilniuje kovo 13 d. lankėsi tarptautinės migracijos organizacijos Helsinkio regiono biuro atstovė Vesa Vesander, kuri susitiko su pabėgėliais, panorusiais pagal šios organizacijos programą sugrįžti į savo šalį.

Dabar Pabradoje yra 33 tokie norą pareiškę asmenys.

BNS

1997 m. ŠALFAS-gos vyrų, moterų ir jaunių A krepšinio žaidynės

Kaip jau buvo skelbta anksčiau, 1997 m. Š. Amerikos lietuvių vyrų A, vyrų B, moterų ir jaunių A (1978 m. gimimo ir jaunesni) krepšinio pirmenybės įvyks 1997 m. balandžio 25, 26 ir 27 dienomis Hamiltono, Ontario. Vykdo Hamiltono LSK Kovas.

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių sporto klubams ar kitokiems vienetams, atlikusiems metinę 1997 m. ŠALFAS-gos narių registraciją.

Vyrų A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFAS-gos Krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur

gali dalyvauti ir A klasės komandos turinčių klubų antrosios ir t. t. komandos. Vyrų A klasėje gali dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandos. Kitose klasėse komandų skaičius neribotas.

"Lietuvos avialinijų" pelnas - 6 mln. litų

Bendrovė "Lietuvos avialinijos" (LAL) pernai gavo 5,8 mln. litų grynojo pelno. Iki mokesčių bendrovės pelnas buvo 8,8 mln. litų.

"Metai buvo pakenčiami", BNS korespondentui sakė LAL Generalinis direktorius Stasys Dailidka.

1996-ųjų pelnas buvo didžiausias per visus bendrovės veiklos metus nuo 1991 metų, kai ji tapo nebevaldi Maskvai.

Bendros LAL pajamos pernai buvo apie 200 mln. litų. Tai 5 kartus daugiau nei 1992 metais, kai pajamos buvo 44 mln. litų.

Pasak S. Dailidkos, pernai daugiau pajamų bendrovė gavo iš reguliariųjų reisų, iš Pakistanui

(nukelta į 8 psl.)

Potvynio pamaryje gali ir nebūti

Šilutės hidrologės mano, kad potvynio Nemuno žemupyje šiomet gali nebūti. Sniegas pamaryje jau nutirpęs, o upių vandens lygis beveik nepakitęs. Minija jau išplukdžiusi iš ir plaukia švart. Nemunas visu ilgiu su properšomis, bet iš krantų lietus nepradeda. Meteorologai

mano, net jei ir dešimt dienų be perstojo lytų, vanduo Nemuno žemupyje pakiltų tik 10-15 centimetrų. Žemė neišalus, kanalai, kurių tinklas užliejamoje zonoje ypač tankus, pustučiai. Kauno hidroelektrinė šiomet dar nė karto nenuleido didesnio vandens kiekio.

LR



Būtingės kaimelis.

V. Kapočiaus nuotr.

Ignalinos atominė elektrinė - kliūtis į Europos Sąjungą?

(atkelta iš 4 psl.)

mu, elektrinė šiuo metu saugoma geriau, nes sensacingu, prieš 2-3 metus vykusiu, atominio kuro kasečių ar technikos vagysčių nebepasitaiko. Tačiau būtina kompiuterinei AE apsaugos sistemai vis trūksta pinigų. I klausimą, kas taisytina "kadru politikoje", VSD pareiškė atsaką, kad ne visada pavyksta patikrinti visų iš kitų šalių atvykusių darbuotojų anketinius duomenis. Ar kyla įtarimų, kad jie nepatikimi? Aparato tokio nėra, kad patikrintume - patikimi ar ne", - sakė L. Petronis. VSD tik rekomenduoja arba ne. O nerekomenduojamųjų susidaro apie 10 proc. LA duomenimis, VSD rekomendacijos visiškai neveiksmingos - jomis remiantis atleisti AE darbuotojus atgal į darbą grąžina teismai.

Ignalinos AE generalinis direktorius V. Šeivaldinas, paklaustas apie santykius su VSD, nedvejodamas sakė, kad jie esą labai glaudūs ir dalykiški. I priekaištus, kad AE darbuotojai nevykdo Valstybinės kalbos įstatymo, t.y. jos paprasčiausiai neįvykdo, Šeivaldinas atsisakė. Nedrįsėdamas dekretu AE padaryta išimtis - dirbama (vartojama) viena iš oficialių TATENA kalbų. Taigi rusų kalba vartojama legaliai, be

to, visa techninė dokumentacija parengta rusiškai. "Elektros energijos vartotojai visai nesvarbu, kokia kalba kalbant gaminama elektra. Svarbu, kad ji būtų gaminama saugiai ir pigiai", sakė Šeivaldinas. Jo manymu, dabar pavojaus valstybinei kalbai nėra. Jei sovietmečiu neišnyko, tai dabar juo labiau. "O pavojus AE ir visai šaliai, jei ją valdys žmonės, kurie prastai tarpusavy susišneka lietuviškai, labai rimtas". Tad pradėti jau nuo rydinių AE valdyti lietuvių kalba - absurdas, neįvykdoma sąlyga, mano AE direktorius. 90 proc. AE darbuotojų turi Lietuvos pilietybę, iš užsienio (Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos) atvyksta nuo 5 iki 10 proc. specialistų, nes Kaune pradėti rengti pirmieji "nacionaliniai kadrai" mokslus baigti tik šiomet. Šeivaldinas, nepaisant NSK posėdyje gvilidėtų "kadru problemų", siūlė miegoti ramiai - AE bus saugi.

Nacionalinio saugumo komitetas savo posėdyje konstatavo, kad priimant darbuotojus į darbą Ignalinos AE dažnai nesilaikoma reikalavimų gauti Valstybės saugumo departamento sutikimą, pažeidinėjami konkurso darbuotojų priėmimo taisyklės reikalavimai. Šiurkščiai pažeidžiami "Valstybinės įmonės

Ignalinos AE specialiosios saugos nuostatų" reikalavimai: i darba priimami ir dirba psichinėmis ligomis, lėtinio alkoholiozmu sergantys asmenys, taip pat narkomanai, asmenys, anksčiau bausti už tyčinius nusikaltimus. Yra užfiksuoti atvejai, kai net reaktorių cecho darbuotojai buvo neblaivūs darbo vietoje, tačiau nė vienas nebuvo atleistas iš pareigų.

Nevykdomi Ignalinos AE generalinio direktoriaus V. Šeivaldinio įsakymai dėl valstybinės kalbos vartojimo. Daugelis šių trūkumų Nacionalinio saugumo komitete jau buvo konstatuoti ne vieną kartą per ankstesnę Seimo kadenciją. 1996 m. gegužės 15 dieną dėl nepatenkinamo Ignalinos AE darbo buvo kreiptasi į Lietuvos Respublikos Prezidentą A. Brazauską, tačiau trūkumų šalinimu Ignalinos AE vadovybė deramai nesirūpina.

Komitetas nutarė: Siūlyti Ignalinos AE vadovybei imtis konkrečių priemonių, kad būtų pašalinti trūkumai. Nubausti darbuotojus, kaltus dėl kadru parinkimo ir darbo drausmės pažeidimų.

Rekomenduoti Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai už labai rimtus ir sistemingus pažeidimus vykdančią kadru politiką iš pareigų atleisti Ignalinos AE personalo direktorių R. Kumpį.

LA



IŠ VISUR

- Lietuvos Vyčių organizacijos 84-asis metinis seimas įvyks rugpjūčio 7-10 dienomis Dayton, OH.

- "Caritas", Kaune leidžiamas mėnesinis religinės minties žurnalas, laimėjęs 1995 metų prel. dr. Juozo Prunskio (Lemont, IL) krikščioniškos spaudos premiją, nuo 1997 m. sausio 1 dienos pakeičia žurnalo pavadinimą. Nuo šiol jis vadinsis "Artuma". Žurnalo redakcija, temos ir turinys lieka tokie patys.

- Antanas Gurevičius, Kanados Žurnalistų sąjungos buvęs pirmininkas, vis dar gausiai pasireiškia lietuviškoje spaudoje su savo rašiniais, atšventė amžiaus 88 metų sukaktį.

- Seselės Margaritos Petcavage, Chicago, IL, Šv. Kazimiero vienuolijos vadovybės narės, iniciatyva Pažaislio vienuolynas išleido lankstinuką apie šio vienuolyno istoriją, baroko stiliaus architektūrą ir jo reikšmę.

- Bernardo Brazdžionio 90-mečiui paminėti vasario 4 d. Vilniuje, Rašytojų Klube (K. Sirvydo 6), surengta poezijos ir muzikos valanda "Po aukštaisiais skliautais". Sukaktuvinko poeziją skaitė aktorai V. Kochanskis, P. Venslovas, R. Šumano kūrinius atliko pianistas J. Karnavičius ir Lietuvos muzikų draugijos styginis kvartetas.

- Irena Barzdukienė padovanavo Irenos ir a. a. Kazio Barzdukų asmeninį knygyną Lietuvos ateitininkams. Šios padovanotos knygos bus patalpintos Ateitininkų rūmuose, prel. J. Prunskio vardo knygynė, Kaune. Ateitininkų federacijos valdyba rūpinasi šio, arti tūkstančio svarų, knygyno persiuntimu.

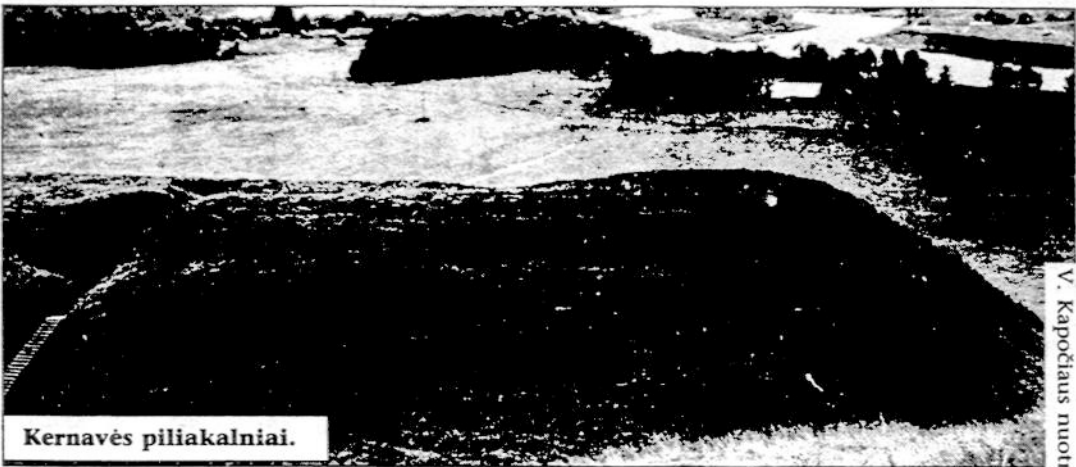
- "Skambėk, pavasarėli" pavadinta madų paroda šiomet įvyks aštuoniolikta karta. Ji rengiama kovo 16 d. Drury Lane salėje, Oakbrook Terrace Chicago priemiestyje. Pelnas skiriamas "Žiburelio" Montessori mokyklai.

- Kun. Petras Šakalys, ilgametis Brockton, MA, lietuvių parapijos klebonas, šves kunigystės jubiliejų, prisimindamas kaip 1947 m. gegužės 1 d. Šv. Kryžiaus katedroje arkivyskupas (vėliau kardinolas) R. Cushing jam suteikė kunigystės šventinimus. Padėkos mišios bus aukojamos gegužės 4 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje. Pamokslą pasakys Bostono auk. vyskupas William Murphy.

- Lietuvių Opera Chicago šiomet stato kompozitoriaus Friedrich von Flotowo operą "Marta". Balandžio 13 d. spektaklį, kuris vyks Morton aukštesniosios mokyklos salėje, diriguos maestro Julius Geniušas, Kauno Muzikinio teatro vyriausias dirigentas.

- Dr. Stasys Bačkaitis vasario 24-27 dienomis Detroito įvykusiame Automobilių inžinierių sąjungos metiniame suvažiavime suorganizavo ir vadovavo sesijai, analizuojančiai mašinų vidaus apsaugą. Suvažiavime dalyvavo 47,000 inžinierių.

- Vladas Baltrušaičio, Lietuvos Operos buvusio solisto ir Chicago Lietuvos Operos steigėjo, monografijos sutiktuves įvyko Chicagoje, Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje kovo 22 d.



Kernavės piliakalniai.

V. Kapočiaus nuotr.



1997 SKRYDŽIAI Į VILNIŲ

IŠ NEW YORK (JFK)

Kovo 20 - gegužės 31 -- \$631.00

Birželio 1 - rugsėjo 30 -- \$750.00

IŠ Chicagos

Kovo 1 - geg. 31 -- 663.*

Birželio 1 - rugsėjo 30 -- 778.*

*Pernakvojimas Londone

Iš Newark, NJ

Kovo 21 - balandžio 30 -- \$700.

Gegužės 1 - 31 -- \$748.

Birželio 1 - rugsėjo 15 -- \$999.

Iš Tampa, Orlando

Sausio 1 iki birželio 9 -- \$740.

Birželio 10 - 23 -- \$800.

Birželio 24 - rugpjūčio 31 -- \$860.

Iš Los Angeles, San Francisco

Gegužės 15 - birželio 8 -- \$825*.

Birželio 9 - rugpjūčio 31 - \$1,050.

*Bilietus pirkti iki balandžio 30 d.

Plius taksai. Skrydžiai yra iš visų JAV miestų. Vietų skaičius ribotas. Jau paruošta kelionių į Lietuvą ir Pabaltį brošiūra.

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-77-VYTIS

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS
KAINOMISžiemą ir pavasarį, skrisdami į
Vilnių ir Rygą!

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS
(HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

Skambinkite į Lietuvą
tik už 62 centus per minutę!

*** VILTIES AGENTŪRA, kuri jau dvejus metus atstovauja Cyberling Telecommunications agentūrai, praneša, kad paskambinimai į Lietuvą atpigo nuo 85 centų iki 62 centų per minutę.

*** Nereikia persijungti iš jau naudojamos telefono sistemos, pvz. MCI, Sprint, ATT ir kt.

*** Nėra jokio mėnesinio mokesčio. Mokama tik už faktišką prakalbėjimo laiką.

*** Galima skambinti ne tik į Lietuvą, bet ir į kitas pasaulio šalis už labai pigią kainą 7 dienas per savaitę, 24 valandas per parą.

*** Anketa galima įsigyti Vilties įstaigoje: 368 W. Broadway, S. Boston, MA 02127. Tel. (617) 269-4455. FAX (617) 269-4836.

Dėl skubaus pinigų pervedimo, siuntinių į Lietuvą persiuntimo ir kitokios informacijos skambinkite į Vilties įstaigą:

VILTIS - LIETUVIŠKA SODYBA
368 West Broadway
BOSTON, MA 02127
TEL. 617 269-4455

Dėl pinigų pervedimo, dėl Air Cargo siuntinių ir kitokios informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

Skaitytėjai rašo
"Darbininkui"

LECH WALĘSA TORONTO UNIVERSITETE

Iš savo instituto Varšuvoje (Institut Lecha Walęsy) Lech Walęsa dabar važinėja po pasaulį ir ragina visus priimti Lenkiją į NATO ir kitas Europos bei transatlantines struktūras. Vakar į jo paskaitą mūsų universitete nusivėdžiau ir Seimo narį krikdema Algirdą Patacką bei kandidatą į Lietuvos prezidentus, "Mažosios Studijos" vedėją Vaidotą Žuką.

Įžangoje Lech Walęsa kalbėjo apie Europos ir pasaulio integraciją rinkos ekonomikos bei demokratijos bendrais pagrindais. Kvietė aktyviau įsijungti į Jungtinių Europos Valstybių bei naujo pasaulio formavimą, sakydams, kad be plataus piliečių įsitraukimo šis darbas neįmanomas, kaip kad buvo įmanoma saujelės komunistų teroro pagrindu kuriama senoji sistema. Kaip Dievą tikintis žmogus, Walęsa sakė esąs optimistas. Europa susijungs ir gyvens taikoje, tačiau dabar dar kai kam neaišku, ar tai turi būti europietiška Europa ar rusiška.

Atsakydamas į klausimus, Walęsa nemažai kalbėjo apie savo patirtį kaip šeimos tėvo, darbininko, Solidarumo vado bei Lenkijos prezidento 1990-1995. Jis teigė, kad nebuvo kažkokio konkretaus suokalbčio prieš komunizmą tarp jo, popiežiaus ir Reagano. Komunizmas iš esmės sugriuvo pats dėl savo ekonominio absurdiškumo. Iš Walęsos išgirdau bene trumpiausią komunizmo apibrėžimą (**absurdiška ekonomika + nomenklatūra**). Paklaustas apie prezidentinių rinkimų pralaimėjimą ekskomunistui, jis papasakojo apie Lenkijos ir kitų postkomunistinių šalių nueitą kelią. Būtent pavyko sugriauti pirmą komunizmo elementą (absurdišką ekonomiką), tačiau nomenklatūra puikiai išlaikė persiorientavimą į naujas demokratijos sąlygas, ją išnaudoja savo valdžios tikslams ir klesti ekonomiškai plačiosios visuomenės sąskaita. Kai mes, disidentai, - sakė Walęsa, - dirbome pogrindyje ar sėdėjome kalėjimuose, daug nomenklatūros atstovų tobulinosi Vakarų universitetuose vakariečių pa-

kvieisti ir finansuojami. Tad antikomunistai yra dabar dar daug mažiau pajėgūs valdyti negu ekskomunistai, nomenklatūra. Tačiau ekskomunistai, nors laimėjo daugelį mūšių, vis vien pralaimės karą, kaip visuomet vaizdžiai, rentė Walęsa. Aš pats jį paklausiau apie aiškius skirtumus tarp tokių pirmųjų garsių reformatorių, kaip mano draugas I. Balcerowicz ir J. Lewandowski, ir dabartinės Solidarumo rinkiminės akcijos (AWS) siūlomos tolimesnių reformų politikos Lenkijai. Walęsa man tik atsakė, kad gerai, kad vyksta programų trintis, diskusija, tačiau nepasakė, kurią pusę jis remia. Kiti klausimai lietė Gdanskio laivų statyklą, kur gimė Solidarnas ir kuri dabar eina bankrotan, Lenkijos išsilavinusių žmonių potencialo panaudojimą ir

t. t. Walęsa atsakė, kad geriausiai problemas spręsti pati rinkos ekonomika, bet Gdanskio laivų statykloje reikia įrengti kovų prieš komunizmą muziejų ir pan. Jis taip pat daug kalbėjo apie tautų suartėjimą. Jis teigė, kad Lenkija neturi priešų ("Su kuo mes kariausime, - sakė Walęsa, - su Lietuva, Latvija - juokinga!"), tačiau dėl blogos istorinės patirties negali neprisijungti prie NATO. Gyvenimas nemėgsta tuštumos, ypač strateginiuose klausimuose. Jeigu ne prie vieno, tai prie kito - o galutinai kur nors neprisijungti neišvengiama.

Aš Walęsą gerai prisimenu iš jo ankstyvosios veiklos Solidarnume. Kaip žinote, jis buvo tik paprastas elektrikas, baigęs amatų mokyklą, vėliau išėjęs komunistinių kalėjimų "mokyklą". Walęsa padarė pažangą savo išprusime. Lenkai Lenkijoje ir iš-eivijoje jį vertina gan prieštaringai, tačiau Walęsos, kaip komunizmo ir išorinės sovietinės imperijos griovėjo, iš pasaulio istorijos pirmųjų puslapių niekas nepajėgs išbraukti, kaip ir V. Landsbergio - komunizmo ir vidinės sovietinės imperijos griovėjo. **Dr. Valdas Samonis**

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

APRIL 1997
SCHEDULE

APR 4 FRI	PHILA, PA	11 - 12 NOON
APR 4 FRI	BALTIMORE, MD	4 - 5 PM
APR 8 TUES	PUTNAM, CT	11 - 12 NOON
APR 10 THURS	NEWARK, NJ	11 - 12 NOON
APR 12 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
APR 15 TUES	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
APR 15 TUES	NEW HAVEN, CT	2 - 3 PM
APR 15 TUES	WATERBURY, CT	4 - 5 PM
APR 17 THURS	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
APR 17 THURS	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
APR 18 FRI	PHILA, PA	11 - 12 PM
APR 24 THURS	NEWARK, NJ	11 - 12 NOON
APR 26 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
APR 29 TUES	NEW BRITAIN, NJ	11 - 12 NOON
APR 29 TUES	NEW HAVEN, NJ	2 - 3 PM
APR 29 TUES	WATERBURY, NJ	4 - 5 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$690 r.t.

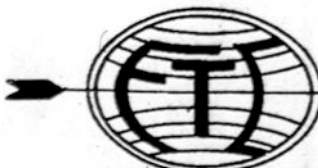
One way to Vilnius \$465



FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS
AMERIKOJE AR KANADOJE



Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Darbininkui paremti aukojo:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiu stiprinti ir atsiliepiant už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 40 dol.: Kun. Rapolas Krauskas, Putnam, CT; Mrs. S. Leveckis, Ormond Beach, FL; Halina Bagdonienė, Oak Lawn, IL; Irena Okunis, Flushing, NY; R. ir A. Česnavičiai, Richmond Hill, NY; Aldona Mošinskis, Philadelphia, PA.

Po 30 dol.: Theresa Barz, Ridgefield, CT; J. ir B. Kizlauskas, Highland Beach, FL; Adelaida ir Jurgis Balbatas, St. Petersburg, FL; Petrutė Kasperavičiūtė, St. Petersburg, FL; J. Perazzo, Marietta, GA; V. ir A. Soliunas, Lemont, IL; Birutė Norton, Leesville, LA; Valerie A. Kennedy, Atco, NJ; M. Ercius, Little Neck, NY; Fr. Lučka, Mattituck, NY; Genovaitė Meiliūnas, New York City, NY; Laima Mihailovich, Staten Island, NY; Nancy Guobaitis, Edgefield, SC; Alb. Cizauskas, Falls Church, VA.

Po 25 dol.: Antanina Reivitis, Jupiter, FL; S. Martisauskas, Brockton, MA; R. Bitėnas, Bronxville, NY; Mary Barkus, Howard Beach, NY; Celeste Siulte, Richmond Hill, NY; Alg. Gečys, Huntington Valley, PA.

Po 20 dol.: P. Dumas, Hamilton, ONT, Canada; Isabel Oksas,

Los Angeles, CA; A. E. Daukantas, Santa Monica, CA; J. Cernius, Sacramento, CA; V. Cekauskas, Westlake Vlg., CA; A. Zdanys, Newington, CT; J. Gelumbauskas, Waterbury, CT; Albina Lipčienė, Putnam, CT; Bruno Grinius, Dania, FL; Vanda Bagdonas, Daytona Beach, FL; Iza Ramanauskas, Daytona Bch. Shores, FL; V. ir M. Oniunas, Juno Beach, FL; V. Barius, Lake Worth, FL; A. Daunys, St. Petersburg, FL; Regina Nakoneczna, So. Pasadena, FL; Sophia Kucinskas, Sunny Hills, FL; J. ir L. Savaitis, Sunny Hills, FL; K. Stasiukevicius, Treasure Island, FL; Ed. Juzumas, Grayson, GA; P. Gruodis, Chicago, IL; A. Šešplaukis, Chicago, IL; Aldona Šmulskienė, Chicago, IL; Irena Paliulis, Darien, IL; J. Buivys, Baltimore, MD; Ed. Kasaitis, MD; Baltimore, MD; Joana Slavikas, Baltimore, MD; Irena Jankauskas, Germantown, MD; Angela Lawler, Westminster, MD; Br. Paliulis, Boston, MA; V. Vizbaras, Dorchester, MA; F. Kontautas, So. Boston, MA; Maria Biosevas, Marlborough, MA; P. Grazulis, Worcester, MA; Anna Slema, Worcester, MA; B. Neverauskas, Sterling Heights, MI; Br. Šilas, Elizabeth, NJ; Al. Liutkus, Euclid, OH; J. Ramas, Metuchen, NJ; K. Čiurlys, No. Brunswick,

NH; V. Melinis, Old Bridge, NJ; H. Laucius, Paterson, NJ; P. Tutinas, North Hampton, NH; G. ir A. G. Janusas, Sea Cliff, NY; V. Matyckas, Warren, NJ; C. Karbočius, Amsterdam, NY; St. Ralys, Amsterdam, NY; V. Naureckas, Astoria, NY; Sylv. Kuchinskas, Brooklyn, NY; K. Milukas, Jamaica, NY; A. Vakselis, Jamaica, NY; V. Senken, Kew Gardens, NY; Aldona Kepalaitė, New York City, NY; Dr. Alice Dunajewski, Ozone Park, NY; R. G. Kazlas, Queens Vlg, NY; Ant. Matulaitis, Richmond Hill, NY; A. J. Gruodis, Wappinger Falls, NY; Angela Rozevicius, Webster, NY; J. Andrusis, Woodhaven, NY; Ona Barauskas, Woodhaven, NY; Petrė Dubauskas, Woodhaven, NY; V. Gedminas, Woodhaven, NY; Vyt. Vaičiulis, Woodhaven, NY; B. F. Žilaitis, Frackville, PA; Vera McGinty, Montrose, PA; V. Surma, Phila., PA; Nijolė Vaitėkunas, Great Falls, VA.

Po 15 dol.: Bronė Sirvinskas, N. Hollywood, CA; Angelė Jonynas, Berlin, CT; Albina Belazaras, South Windsor, CT; Konstancija Vasiliauskas, Boston, MA; Z. Vizbaras, Worcester, MA; J. Andrejauskas, Cleveland, OH; Bronė Jackievičius, Willoughby, OH; Bronė Stravinskis, Fairfax, VA.

(nukelta į 8 psl.)

In memoriam

Prasėda Jakutienė (1913 - 1997)

Šių metų vasario mėnesį į Naujosios Kalvarijos kapines palydėjome Bostono bendruomenės narę Prasėdą Jakutienę (mirė vasario 22 dieną).

Dėkoju likimui, kad leido Jus pažinti. Aš visada galvoju apie Jus kaip apie ypatingą asmenybę. Ne, nesukūrėte kūrinį, kurie užtikrintu nemarumą. Ne! Bet aplink save skleidėte šilumą ir gerumą, vertėte ir kitus, esančius šalia, būti truputį geresniais, labiau krikščioniškais. Nė kentėte melo ir neteisybės, nė kentėte apkalbų, supykdavote, kai prie Jūsų apie ką nors negražiai pasakydavo. Nes visuose sutiktuose visų pirmą išžiūrėjote tik gerąją žmogiškąją pusę. Ir aplinkiniai tą jausdavo.

Gyvenimas nebuvo lengvas. Ir nors vaikystė bei jaunystė praėjo laimingai (sumani, energinga motina, mylintis, nors ir anksti miręs, tėvas, mokykla, universitetas, išteikėjimas už Stasio Jakučio), tačiau visas pasibaigia su rusų okupacija. Vyras pasitraukia į Vokietiją, o Jūs liekate Lietuvoje. Kiek baimės, kiek rūpesčio... Vyrui grįžus, šeima vėl susijungia. Neilgam - 1944 metais, ši kartą abu su dviem vaikais, sūnumi Vincu ir kiti tik gi-



Prasėda Jakutienė

musia dukrele Laima, visam laikui palieka tėvynę. Vokietijos "dipukų" stovyklos, vėliau - Amerika. Gimsta jauniausias sūnus Jonas. Įsikūrimas Amerikoje nebuvo lengvas, bet sunkiai dirbta. Čia buvote laiminga, graži šeima - ko daugiau norėti. O tada vyro mirtis. Jo neužmiršote, apie jį dažnai kalbėjote.

Rusų rašytojas Antonas Čechovas yra pasakęs (cituoju laisvai): "Žmoguje turi būti viskas gražu: ir drabužiai, ir mintys, ir darbai". Sunkiai pasiekiamos viršukalnės Jums nereiškė siekti, nes buvote tokia graži savo vidumi, savo išore, savo darbais. Kai kas sakys, tokie ten darbai, nedideli. Bet kokie žmogiški! Pagalba vaikams ir aplinkiniams (kiek leido jėgos). Pagalba giminiams Lietuvoje (o nebuvo per daug turtinga). Aukos lietuvišioms organizacijoms ir laikraščiams (ir savo aukojimo nelaikėte net pareiga).

Jūsų inteligencija ir apsisakymas ne kartą stebino. Buvote

puikiai susipažinusi su išeivijos literatūra, uoliai sekėte Lietuvos (dar tada tarybinės) literatūrą, džiaugdavotės kiekviena iš ten pasiekusia gera žinia. Ar daug kas žino, kad kūrėte eilėraščius? Kad tapėte paveikslus? Ir eilėraščiai, o dar labiau paveikslai, rodė Jūsų šviesų gyvenimo supratimą. Jūs mėgtami poetai buvo Puškinas ir Lermontovas. Pamegote juos nuo jaunystės, galėjote atmintinai cituoti ištisus jų kūrinius. Vertinote Turgenevą ir Tostojų. Lietuvius rašytojus mylėjote - užteko fakto, kad jie buvo lietuviai. Ne, niekada nebūdavo nuobodūs pašnekėsiai su Jumiš.

Nesukūrėte garsių kūrinių, bet buvote (kartu su kitais) išeivijos pamatinis akmuo: tai Jūs lankėte parengimus, tai Jūs dalyvavote choruose ir organizacijose, tai Jūs skaitėte laikraščius ir knygas, Jūs sėdėjote salėse ir plojote išeivijos rašytojams ir aktoriams, Jūs pasirašinėjot peticijas ir skelbėte pasauliui, kad yra toks kraštas Lietuva. Kas pasakys, kad tai maži darbai... Mylėjote Lietuvą visa širdimi. Sielojotės dėl jos ir džiaugėtės atgauta laisve.

Mano sūnus Jus praminė Ama. Taip ir likote žinoma mūsų šeimose. Atėjote mums į pagalbą, kai ji labiausiai buvo reikalinga. Atsinešėte šilumą ir meilę, atsinešėte gerą žodį. Ačiū. Išėkitės ramybeje, brangi Ama. Tegu Jums būna lengva šio krašto žemele.

Zita Krukonienė

Tradicinė Vasario 16-toji Nashua, NH

Minėjimas buvo pradėtas Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje vasario 23 d. šv. mišiomis, kurias aukojo ir pamokslą pasakė ilgalais Šv. Pranciškaus Lawrence klebonas kun. Albinas Janiūnas.

Po pietų minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje. Ten, sugiedojus abu himnus, kun. Janiūnas paaiškino, kokia politinė

padėtis šiuo metu vystosi Lietuvoje, kuo ši šventė svarbi lietuviams ir kiek dabar galima padėti savo tautiečiams, po 50 metų išsilaisvinusiems iš sovietų okupacijos.

Tolimesnę popietės programą atliko vietinių lietuvių vaikų grupė "Atžala" ir bostoniški gi-

(nukelta į 8 psl.)



Cicero miesto prezidentė (merė) Betty Loren-Maltese svečiuojasi Šv. Antano lietuvių parapijos salėje per susitikimą su šios vietovės lietuviais. Viešnia pristatė vietos lietuvių veikėjas Mindaugas Baukus. Ed. Šulaičio nuotr.

Cicero miesto prezidentė Betty Loren-Maltese

Sausio 5 dieną Cicero lietuviai turėjo retą progą susitikti ir ilgiau pabendrauti su savo tautiete - Cicero miesto prezidentė Betty Loren-Maltese, kurios mergautinė pavardė buvo Laurinavičiūtė, nes jos tėvas, dabar jau miręs, buvo lietuvis. Dabar ši moteris yra pats svarbiausias žmogus visame Cicero mieste, apie ją plačiai rašo ir didžioji Chicagos spauda. Ypač dėmesys jai padidėjo prieš rinkimus, kurie jaudina daugelį Cicero gyventojų.

Todėl nenuostabu, kad po lietuviškos Sumos Šv. Antano parapijos bažnyčioje į tradicinę kavutę susirinko daugiau žmonių negu paprastai čia ateina. Visi, žinoma, norėjo iš arčiau pabendrauti su aukštas pareigas užimančia savo tautiete.

Šį susitikimą pradėjo Cicero ir kitų vietovių lietuviams gerai pažįstamas dr. Petras Kisieličius, kuris pažymėjo, kad "ši diena yra labai neįprasta ir linksmas", turėdamas galvoje, kad ši karta lietuvių tarpe lankosi reta vie-

nia. Jis visiems susirinkusiems palinkėjo ne tik gerų naujųjų metų, bet dar ir ateityje daug metų sulaukti.

Tada programą vesti perėmė Cicero respublikonų partijos veikėjas, kuris yra ir LB Cicero apylinkės valdybos narys, Mindaugas Baukus, pristatęs Šv. Antano parapijos kleboną kun. James Kastigar (šis vėliau irgi tarė trumpą žodį), prezidentę Betty Loren-Maltese, naująjį Cicero policijos vadą kpt. Steve Zalas bei kitus aukštas Cicero respublikonų partijos veikėjus ir pareigūnus, kurie čia lankėsi.

Ilgiausiai kalbėjo (arba geriau pasakius, atsakinėjo į klausimus) pati pagrindinė viešnia, prezidentė Betty Loren-Maltese. Ji pradžioje pareiškė, kad Šv. Antano parapija jos gyvenime užima svarbią vietą, nes jai teko čia praleisti nemažą laiką. Kalbėtoja pažymėjo, kad ilgų kalbų nemėgsta, todėl norėjo išgirsti klausimus, kurie susirinkusius domintų. Tačiau ji vis tiek dar nurodė priežastis, dėl kurių buvo

atleistas senasis Cicero miesto policijos vad. Ji taip pat išskleidė skleidžiamus gandus apie jos "nusikaltimus".

Pirmasis klausėjas buvo Kostas Dočkus, teiravėsi ar Cicero jau veikia dvi respublikonų organizacijos. Prezidentė atsakė, kad tebėra oficialiai tik viena, tačiau dėl įvairių priežasčių nepatenkinti trys žmonės nutarė įsteigti kitą grupę, kuri net išstatė savo pareigūnus pirmiauose miesto rinkimuose, įvykusiųose vasario 25 dieną. Tačiau, kaip vėliau atsakydama į kitų klausimus pareiškė, ta grupė yra labai negausi ir iš 70 Cicero rinkiminių apylinkių 65 jų vadovai remia ankstesniąją respublikonų organizaciją ir anieks laimėti rinkimus praktiškai nėra vilčių.

Klausimų turėjo ir dr. P. Kisieličius, A. Šatas bei kiti. Į juos prezidentė gana smulkiai atsakė ir, atrodo, išlaikė susikaupusius neaiškumų debesis. Trumpus, kondensuotus atsakymų verti-



Vaizdas iš Nepriklausomybės šventės minėjimo Cicero, IL, vasario 9 d. Čia vėliau pasakė Šaulių organizacijos nariai, kurių atstovą matome nuotraukoje. Ed. Šulaičio nuotr.

mus čia padarė buvusi "Draugo" redaktorė Aldona Zailskaitė.

Baigusi savo paaiškinimus, viešnia visus apdovanojo dovanėlėmis ir palinkėjo geros kloties ateityje. O susirinkusieji išsiskirstė patenkinti, nes galėjo išsiaiškinti tai, kas jiems rūpėjo apie Cicero miesto valdžią ir ateitį.

Edvardas Šulaitis

PADĖKA

A. + A.

JUOZAS BELICKAS

gyveno Woodhaven, NY. Mirė vasario 25 d. sulaukęs 77 metų amžiaus. Buvo gimęs Kražiuose, Lietuvoje.

Norime padėkoti visiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo į Amžinybę.

Nuoširdžiai dėkojame Apreiškimo par. klebonui kun. Vytautui Palubinskui ir kunigams iš Lietuvos: kun. Boleslovui Jonaskui iš Klaipėdos ir kun. Kęstučiui Vilučiu iš Kauno. Dėkojame Apreiškimo par. vargonininkui, solistams P. Sandanavičiui ir p. Butkutei.

Nuoširdus ačiū tiems, kurie užprašė šv. Mišias už jo sielą; visiems, kurie prisuntė gėlių, pareiškė mums užuojautą. Dėkojame visiems, kurie taip gausiai dalyvavo laidotuose ir tiems, kuriems atskirai neturėjome galimybės padėkoti. Nuoširdi padėka p. Aldai Bagdonienai, mums nuoširdžiai padėjusiai, ir p. K. Šventoraitienei.

Nuoširdi padėka Shalins Funeral Home ir p. O. Barauskienei už malonų patarnavimą.

Jonas ir Ona Keraminai ir sūnus Vidutis su šeima Rockford, IL.
ir velionio Juozo svainis Antanas Skrebūnas Lietuvoje.

(nukelta į 8 psl.)

Santa Monica, CA

Sveikiname!

Pieš kelerius metus Viktorija Garbauskas iš Binghamtono universiteto gavo saskaitybės bakalaurą laipsnį. Pradėjo dirbti New Yorke, tačiau netrukus išsikėlė į Santa Monica, CA. Atostogų metu lankėsi Lietuvoje. Ten susi-

pažino su Renatu Gedvila. Meilę juos nuvedė prie altoriaus. Renatas labai intensyviai domėjosi kompiuteriais, gavęs darbą vakarais ėjo mokytis ir gilinti žinias apie juos. Gabus, darbš-

(nukelta į 8 psl.)

A. + A.

BIRUTEI BAGDŽIŪNIENEI

mirus, jos vyrą Antaną su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Vytas ir Veronika Sabaliauskai

A. + A.

BIRUTEI BAGDŽIŪNIENEI

mirus, vyrą Antaną, dukrą, sūnus bei jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Jonė ir Kęstutis Kiaunės

A. + A.

BIRUTEI BAGDŽIŪNIENEI

mirus, jos vyrui Antanui, sūnams Pauliui, Giedriui ir Andriui, dukrai Daliai, šešioms anūkams ir kitiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

New Yorko

Lietuvių Atletų Klubas

A. + A.

BIRUTEI BAGDŽIŪNIENEI

mirus, vyrą Antaną ir visą Bagdžiūnų giminę nuoširdžiai užjaučiame.

Buvę sporto draugai:

Vladas, Liucija Adomavičiai
Vytautas, Genovaitė Beleckai
Vitas, Birutė Labučiai
Petras, Dorothy Mackai
Dionizas, Sofija Pranckevičiai
Lionginas, Dalia Vaitkevičiai